

Vlaams
Parlement

vergadering **C167 – OND18**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 14 maart 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de taskforce rond het onderwijs in Brussel - 1385 (2010-2011)	
Interpellatie van de heer Kris Van Dijck tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de gevolgen van het falend migratiebeleid voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en de procedure van de Franse Gemeenschap bij het Grondwettelijk Hof tegen de voorrangsregeling voor Nederlandstalige kinderen - 122 (2010-2011)	
Interpellatie van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de eis van de Franstaligen bij het Grondwettelijk Hof ter vernietiging van het voorrangsbeleid voor Nederlandstalige kinderen in Nederlandstalige scholen te Brussel - 123 (2010-2011)	
Interpellatie van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de voorrangsregel in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en de klacht hiertegen vanwege de Franse Gemeenschap - 124 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de inspanningen van de gemeenschappen in Brussel voor de uitbreiding van de onderwijscapaciteit - 1555 (2010-2011)	5
Met redenen omklede moties	18
Interpellatie van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de omvorming van AGION van intern verzelfstandigd agentschap tot extern verzelfstandigd agentschap - 115 (2010-2011)	18
Met redenen omklede motie	20
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de dalende deelname aan levenslang en levensbreed leren - 998 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de doelstellingen 2020 en levenslang leren - 1104 (2010-2011)	20
Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over maatregelen om leerlingen warm te maken voor het bedrijfsleven - 1309 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Goedele Vermeiren tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de bedrijfsstage voor leraars - 1323 (2010-2011)	

- Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over bedrijfsstages voor leerkrachten tijdens vakanties
- 1340 (2010-2011) 25
- Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over politieke stellingnamen in het onderwijsblad Klasse voor Leraren
- 1326 (2010-2011)
- Vraag om uitleg van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de tendentieuze duiding in het maandblad Klasse voor Leraren inzake de Palestijnse kwestie
- 1409 (2010-2011) 29
- Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de leerachterstand en slechte positie op de arbeidsmarkt van allochtone meisjes
- 1331 (2010-2011) 32

■

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert

Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de taskforce rond het onderwijs in Brussel

- 1385 (2010-2011)

Interpellatie van de heer Kris Van Dijck tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de gevolgen van het falend migratiebeleid voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en de procedure van de Franse Gemeenschap bij het Grondwettelijk Hof tegen de voorrangsregeling voor Nederlandstalige kinderen

- 122 (2010-2011)

Interpellatie van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de eis van de Franstaligen bij het Grondwettelijk Hof ter vernietiging van het voorrangsbeleid voor Nederlandstalige kinderen in Nederlandstalige scholen te Brussel

- 123 (2010-2011)

Interpellatie van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de voorrangsregel in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en de klacht hiertegen vanwege de Franse Gemeenschap

- 124 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de inspanningen van de gemeenschappen in Brussel voor de uitbreiding van de onderwijscapaciteit

- 1555 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Voorzitter, minister, collega's, de gevolgen op middellange termijn van de steile demografische groei in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn ons al bekend. Zonder een duidelijke capaciteitsuitbreiding van het onderwijs in onze hoofdstad zal een groot deel van de nieuwe generatie uit de schoolboot vallen.

U kondigde al aan, minister, dat er tegen 2015 22.000 plaatsen in het Brussels onderwijs moeten bijkomen. Niet alleen de Vlaamse Gemeenschap, maar ook de Franse Gemeenschap dient haar verantwoordelijkheid op te nemen. Overleg tussen beide gemeenschappen en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest over de concrete invulling van hun onderwijsbeleid in Brussel lijkt ons dan ook strikt noodzakelijk.

Hiervoor is er ondertussen een Brusselse taskforce over onderwijs in het leven geroepen. Daarover zei u in de commissie Brussel eind januari het volgende: "De Taskforce Brussels Onderwijs is tot nu toe slechts eenmaal samengekomen. Er werd toen vooral gefocust op het capaciteitsprobleem. Ik heb de hele problematiek van het spijbelen, de leerplichtcontrole dan ook op tafel gelegd. Ik heb het deze morgen niet kunnen zeggen, maar we zullen, als ik het goed begrijp, er kunnen op terugkomen in februari."

Uiteraard komt dit thema ook aan bod in de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). In de plenaire vergadering van de VGC van 11 februari 2011 zei Jean-Luc Vanraes, VGC-collegevoorzitter en onder meer bevoegd voor onderwijs, het volgende: "We weten nu dat er effectief een aantal zware investeringen zullen moeten gebeuren. Daartoe werd het plan op middellange termijn opgesteld. Daarin komen we aan een aantal tussen 2700 en 4000 kinderen. Nu zijn we bezig met een rondgang bij alle gemeenten om te onderzoeken hoe we dat plan concreet zullen uitvoeren. Wat betreft de capaciteitsuitbreiding, werden door de verschillende netten, in de Taskforce Capaciteit Brussel, verschillende concrete projecten

opgelijst, waarbij er substantiële capaciteitsuitbreiding is voor de lopende legislatuur. In deze taskforce zitten eveneens vertegenwoordigers van het kabinet van minister Smet. De Vlaamse Gemeenschap is zeer goed op de hoogte van de vragen uit het Brusselse onderwijsveld. In een volgende fase wordt deze lijst uitgezet in de tijd en wordt er een financieel plan aan gekoppeld. Bij capaciteitsuitbreiding zal prioriteit worden gegeven aan projecten in een prioritaire gemeente, waarbij via renovatie of nieuwbouw een extra volledige basisschool wordt gecreëerd.”

Deze problematiek, beste collega's, is de voorbije maanden meermaals aan bod gekomen in dit parlement, maar door de uitdagingen die ons in de directe toekomst wachten, is het meer dan noodzakelijk om de druk op de ketel te houden. Een coherent onderwijsbeleid waarin beide gemeenschappen hun verantwoordelijkheid opnemen is wat ons betreft van levensbelang voor de toekomst van Brussel. Intentieverklaringen moeten worden omgezet in duidelijke engagementen.

Minister, de taskforce is al één keer samengekomen. Is daar een vervolg op gekomen? Zo ja, welke partijen waren uitgenodigd? Wat waren, naast de capaciteitsproblematiek, de voornaamste agendapunten en de voornaamste conclusies? Is er al een volgende vergadering gepland?

Maakt de Taskforce Capaciteit Brussel integraal deel uit van de Taskforce Brussels Onderwijs? Is er een onderscheid?

Bevestigt u de door VGC-collegevoorzitter Jean-Luc Vanraes aangekondigde uitbreiding van 2700 tot 4000 plaatsen?

Bevestigt u, minister, dat er prioriteit zal worden gegeven aan projecten in een prioritaire gemeente, waarbij via renovatie of nieuwbouw een extra volledige basisschool wordt gecreëerd? Indien niet, waar wil men dan wel de prioriteit in de capaciteitsuitbreiding leggen?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, minister, collega's, de vraag die de heer Segers midden februari heeft ingediend, heeft intussen een nasmaakje gekregen. Het Grondwettelijk Hof heeft een website die ook regelmatig door onze medewerkers wordt bezocht. De donderdag voor het krosreces kwam daar de melding dat er op 1 maart een klacht was ingediend, waarbij de vernietiging werd gevraagd.

Minister, we zijn geschrokken. Met een zekere verbazing zien we een aantal zaken evolueren. In deze commissie is de problematiek van het Nederlandstalige onderwijs in Brussel terecht al vaak aan bod geweest. Vorig jaar hebben we met Onderwijsdecreet XX ook voor het Nederlandstalige onderwijs in Brussel kwalitatieve stappen gezet, om de uitdagingen voor dat onderwijs te kunnen aangaan.

Iedereen in deze commissie heeft in het verleden zijn waardering uitgedrukt voor de manier waarop er in Brussel wordt gewerkt, maar we zijn niet blind voor de problemen in een stad waar de Nederlandstaligen een kleine minderheid zijn, een stad die niet kan worden aangeduid als een Franstalige stad. Dit is een stad met enorm veel talen, waarbij het Frans de grootste minderheidstaal blijkt te zijn.

In elk geval, in deze stad heeft het Nederlandstalige onderwijs een belangrijke opdracht. Het is destijds tot stand gekomen met een hoofdfocus op de Nederlandstaligen in deze stad. Als ik enerzijds kijk naar het percentage dat Vlaamse lijsten halen in Brussel bij verkiezingen en anderzijds hoeveel kindjes naar het Nederlandstalige onderwijs gaan, zie ik een serieuze wanverhouding. Het is duidelijk dat het Nederlandstalige onderwijs heel wat andere mensen aanspreekt, die politiek daarom niet voor Nederlandstalige lijsten stemmen. Die mensen zijn ook allemaal welkom in het Nederlandstalige onderwijs.

Om de kwaliteit te garanderen en ervoor te zorgen dat de Nederlandstaligen zeker toegang kunnen krijgen tot het onderwijs dat in eerste instantie voor hen werd opgericht, zijn er in

Onderwijsdecreet XX bepalingen goedgekeurd, waarbij er een norm van 55 procent is vooropgesteld. Nadat broers en zussen zijn ingeschreven, moet er dus voor 55 procent voorrang worden gegeven aan Nederlandstaligen. Daarbij hebben we de verklaring op eer, waarmee al te vaak een loopje genomen werd, vervangen door objectieve maatstaven.

De demografische evolutie in Brussel is gekend. Niemand die deze stad een warm hart toedraagt, wenst daar blind voor te zijn. We willen juist die uitdagingen aangaan. Wij waren dan ook erg verrast dat de minister van Onderwijs van de Franse Gemeenschapsregering, Marie-Dominique Simonet, naar het Grondwettelijk Hof stapt. Ze vindt dat het decreet van de Vlaamse Gemeenschap de belangen van de Franse Gemeenschap schaadt. Haar kabinetschef legde in de media een aantal verklaringen af. Ik citeer: “Het Nederlandstalig onderwijs moet meer allochtonen en ‘allochfonen’ opnemen zodat het Franstalig onderwijs er daarvan minder moet opnemen. Vroeger gold voor Nederlandstalige scholen een lager quotum dan 55 procent en volstond een verklaring op erewoord over de kennis van het Nederlands. Nu moeten ouders objectieve bewijzen aanvoeren. Wij willen terug naar de vorige situatie.”

Minister, in het recente verleden zijn er al verschillende keren pogingen tot overleg met de Franse Gemeenschap over onderwijsmateries in Brussel ondernomen. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de spijbelproblematiek. Ik herinner me dat het zeer moeilijk was om daarover afspraken te maken. Volgens de kabinetschef van minister Simonet is de verstandhouding tussen de ministers uitstekend. Een paar weken geleden was er hier een debat waarbij de oppositie meende dat de sfeer in de Vlaamse Regering niet goed is. Als ik zie dat de sfeer tussen u en uw Franstalige collega uitstekend is, dan moet het in de Vlaamse Regering een hemel op aarde zijn.

Minister, welk overleg is er geweest? Ik vind het echt wel vreemd dat men op een blauwe maandag naar het Grondwettelijk Hof stapt zonder eerst iets te zeggen. Bent u op de hoogte van de procedure bij het Grondwettelijk Hof? Past dit ook in het kader van de goede verstandhouding? Mijn hoofdvraag blijft welke stappen Vlaanderen zal zetten. Ik blijf er immers van overtuigd dat de aanpassingen aan Onderwijsdecreet XX goed zijn en zelfs nog kunnen worden verbeterd, maar dat druist dan volledig in tegen wat de Franse Gemeenschap voor ogen heeft.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, minister, collega's, de inleiding is al gegeven door de collega's, daarom zal ik het dus kort houden.

We hebben het er vorige week achter gesloten deuren inderdaad uitgebreid over gehad, maar de commissieleden hebben die deuren gesloten gehouden. Het is pas 's anderdaags in de krant gekomen, en niet door ons. Wij wisten donderdag al dat er door de Franstaligen een klacht bij het Grondwettelijk Hof was ingediend omdat ze menen dat ze geschaad zijn in hun belangen door de 55 procentregel en door het bewijs dat nu in de plaats komt van de verklaring op eer.

We moeten toch vaststellen dat het niet zozeer de belangen van de Franstaligen zijn die geschaad worden, maar eerder de belangen van de Nederlandstalige kinderen in het Nederlandstalig onderwijs dat door de Nederlandstaligen wordt gefinancierd. Vandaag stond er opnieuw een artikel in de krant over het plaatsgebrek in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Iemand van de VRT heeft geprobeerd om haar kindje in te schrijven in Brussel. Als mensen het zelf ondervinden, zijn ze misschien ook sneller bereid om het in de krant te zetten. Ze wilde haar kind in een Nederlandstalige school inschrijven, maar ze is van een kale reis thuisgekomen. Ook al had ze vijf scholen van haar keuze opgegeven in het online aanmeldingssysteem, toch kreeg ze te horen dat in geen enkele plaats was voor haar kindje. Ze heeft moeten vaststellen dat een Franstalig stel van wie het kindje naar dezelfde crèche ging, wel in de school van hun eerste keuze terecht kan. Ze vraagt zich af waar de voorrang voor Nederlandstaligen is. De ambtenaar die ze gebeld had, suggereerde om hun kind dan maar naar een school in de Rand te brengen. Ik heb u vorige week ook al gezegd dat de

problemen van Brussel stilaan verhuizen naar de Rand. Dit wordt hier nog maar eens aangetoond. Er werd ook voorgesteld om hun kind in te schrijven in een Franstalige school. Minister, dit is toch wel een beetje absurd: dat wij onze Nederlandstalige kinderen moeten inschrijven in een Franstalige school omdat de plaatsen in een Nederlandstalige school worden ingenomen door Franstalige kinderen. Ik denk dat dan eerder de belangen van de Nederlandstalige kinderen worden geschaad dan die van de Franstalige.

Minister, voor ons gaat het niet zozeer om een capaciteitsprobleem – er is er uiteraard een –, maar het probleem ligt in het feit dat het voorrangbeleid voorrang geeft aan het GOK-decreet boven de 55 procentregel, waardoor broers en zussen eerst worden ingeschreven en pas daarna de 55 procentregel van toepassing is. Daardoor worden eerst allochtone en Franstalige kinderen met broers en zussen in school ingeschreven, vóór de Nederlandstalige kinderen. Dat is het eerste probleem. Mochten we de 55 procentregel eerst toepassen, dan zouden er volgens mij 100 procent Nederlandstalige kinderen in Brussel kunnen worden ingeschreven.

Cijfers tonen aan dat in het basisonderwijs en in het secundair onderwijs het aandeel Nederlandstalige kinderen zeer laag is. Nog geen 10 procent in het basisonderwijs is enkel Nederlandstalig, in het secundair onderwijs is dat 10,8 procent. Mochten we die 55 procentregel eerst toepassen, dan zouden we 100 procent Nederlandstalige kinderen kunnen inschrijven.

Het tweede probleem is dat de kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel beduidend hoger ligt dan dat van het Franstalig onderwijs. Vorige week hebben we al gezegd dat de sense of urgency, een term die exact 22 keer werd gebruikt, bij de Franstaligen niet bestaat, terwijl er toch wel een probleem is, vooral bij hen, met betrekking tot de kwaliteit van hun Nederlandstalig onderwijs. En dan zeggen ze nu met mooie bewoordingen dat het Nederlandstalig onderwijs meer allochtonen en ‘allochfonen’ – weer een nieuw woord – moet opnemen. Daarmee willen ze in feite verdoezelen dat het Nederlandstalig onderwijs meer migranten moet opnemen. Minister, ik vind dat toch een absurde gedachte van de Franstaligen. Ze kunnen daar geen uitleg aan geven.

Minister, ik heb ondertussen uw reactie al gelezen. We keuren die volledig goed. Ik was wel verbaasd over de reactie van de Algemene Centrale der Openbare Diensten (ACOD), die stelde dat ze de klacht van de Franstaligen begrijpt. Ik denk dat u toch eens met uw socialistische broeders en zusters van de ACOD moet praten en uitleggen wat de 55 procentregel juist inhoudt.

Ik heb maar één vraag. De klacht werkt niet opschortend. Zult u het Onderwijsdecreet XX volledig uitvoeren of niet?

Minister Pascal Smet: Uiteraard. Dat u daar ook maar aan twijfelt!

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik moest wel een vraag stellen. (*Gelach*)

De voorzitter: En u hebt meteen een antwoord.

De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, ik zal niet in herhaling vallen en eerst iets zeggen over de anderstalige kinderen. Ze zijn in groten getale aanwezig in onze scholen. Ze zijn zeer zeker zeer welkom en blijven dat ook. In vele gevallen betekenen ze voor onze Vlaamse Gemeenschap een verrijking. Maar ook voor die anderstalige kinderen is het altijd belangrijk dat er voldoende Nederlandstalige kinderen in de scholen aanwezig zijn. En daar wringt het schoentje. De collega's hebben er al op gealludeerd. Slechts ongeveer 10 procent van de leerlingen in onze Vlaamse scholen in Brussel komt uit homogeen Nederlandstalige families. Verleden jaar werden dan ook een aantal regels ingevoerd in het Onderwijsdecreet XX met als doel de inschrijvingsvoorwaarden op een aantal domeinen wat strenger te maken. Zo werd de verklaring op eer vervangen door een aantal objectievere elementen om aan te duiden wat

het Nederlandstalig karakter is van een bepaald gezin. Daarnaast werd het voorrangsperscentage opgetrokken van 45 naar 55 procent. We weten echter ook dat die 55 procent maar wordt gehanteerd na de toepassing van de voorrangsregel voor broers en zussen.

Ik denk dat in bepaalde milieus, maar zeker ook bij Franstaligen, een verkeerd beeld bestaat van die regel van 55 procent. Men denkt dat het over massaal veel kinderen gaat, terwijl we weten dat hij in heel wat scholen slechts betrekking heeft op enkele plaatsen die nog beschikbaar zijn na de invulling van de voorrangsregel van broers en zussen.

De Franse Gemeenschap laat nu weten dat de bovenvermelde maatregelen haar belangen schaaft. In mijn ingediend interpellatieverzoek had ik ook een verklaring van Paul Verwilghen opgenomen. Ik verwijs daarvoor naar de interpellatie van de heer Van Dijk.

Minister, u stelde dat u niet op voorhand op de hoogte was van de demarche van de Franse Gemeenschap bij het Grondwettelijk Hof. Daags na de bekendmaking van het nieuws stelde u in een krantenartikel dat u de bezwaren van de Franse Gemeenschap op dat moment niet kende.

Ik sluit me ook aan bij wat mevrouw Van Steenberge heeft gezegd. In het artikel in De Standaard van vandaag staat dat er toch wel capaciteitsproblemen zijn in Brussel. Als ik al die puzzelstukken samen leg en dan lees dat de Franse Gemeenschap met deze klacht de Vlaamse Gemeenschap wil “dwingen haar verantwoordelijkheid te nemen” inzake de opname van anderstaligen in onze Vlaamse scholen in Brussel, dan sta ik toch versteld. Slechts 10 procent van die kinderen in onze Vlaamse scholen komt uit homogeen Nederlandstalige families.

Minister, hebt u ondertussen al overleg gehad met minister Simonet over de klacht? Zo ja, kunt u ons hierover meer informatie geven? Kunt u bevestigen dat de gewijzigde regelgeving in het Onderwijsdecreet XX rond de inschrijvingsprocedure momenteel behouden blijft zolang de procedure loopt? Is er al een soort verzoeningsprocedure opgestart? Hebt u deze klacht al besproken binnen de Vlaamse Regering of met de Vlaamse minister-president? Wat is het standpunt van de Vlaamse Regering ter zake? In hoeverre kan deze klacht de goede werking van de recent opgestarte Taskforce Brussels Onderwijs hypothekeren?

Ik voeg er nog een allerlaatste bedenking aan toe. In een aantal krantenartikels heb ik gelezen dat men denkt dat de Franse Gemeenschap heel minachtend denkt over de Vlaamse scholen in Brussel, over ons onderwijs. Persoonlijk ben ik daar niet altijd van overtuigd. Ik denk dat er een heel groot onbegrip is over wat er exact in die scholen gebeurt. Waarschijnlijk is er bij hen meer sprake van een gebrek aan terreinkennis in onze Vlaamse scholen in Brussel dan wel van alleen maar minachting.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Voorzitter, minister, ik had deze vraag niet noodzakelijk vandaag willen stellen. Dat had ook gekund in een iets rustiger klimaat tijdens deze of volgende week. Vanwege een aantal verplichtingen die u hebt, werd daar anders over beslist. Toch zal ik trachten mijn vraag sereen te stellen. Ik weet immers dat het probleem niet zomaar met een vingerknip kan worden opgelost.

De aanleiding van de vraag was niet de klacht van de Franse Gemeenschap tegen het decreet, zelfs al ben ik het in grote lijnen eens met wat de collega's hier hebben gezegd. De zaken die de woordvoerders van de Franse Gemeenschap hebben verklaard over de situatie en de kennis van onze Nederlandstalige scholen in Brussel deden bij mij de haren ten berge rijzen. Ik zal dat niet herhalen, de anderen hebben het al beter gezegd dan ik.

Ik wil het wel nog hebben over de capaciteitsuitbreiding, en dat uitgerekend op de dag dat een aantal ouders te horen hebben gekregen dat er voor hen geen plaats in de herberg schijnt te zijn. Een aantal ouders aan Nederlandstalige kant hebben niet de school van hun eerste keuze

gekregen. Enkelen hebben een volgorde van tot vijf of zeven scholen aangegeven, en in geen enkele school geraken ze op dit ogenblik binnen. Dat komt bij hen zeer ontmoedigend over.

We kennen de uitdaging. We kennen de demografische studies, niet van één verloren gelopen professor Demografie, maar van het demografische gild in zijn geheel. Deze studies geven aan dat de uitbreidingsnoodzaak in Brussel voor de komende jaren op ongeveer 15.000 plaatsen in totaal wordt geschat, Nederlands- en Franstalig onderwijs samen. Het spreekt voor zich dat je dit alleen maar positief kunt beantwoorden door een gecoördineerde inspanning van verschillende overheden. We hebben hierover al veel debatten gehad, zelfs achter gesloten deuren. Nu komen we op een spoor waarbij we zeggen dat we de kwaliteit van ons onderwijs overeind moeten houden. Wij moeten ons afvragen hoe onze scholen dat de komende jaren pedagogisch kunnen blijven doen. Morgen hebben we daarover trouwens een discussie met de collega's van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Maar er is toch ook een consensus gegroeid die groot genoeg is om ervoor te zorgen dat we minstens gericht – en sommigen, waaronder ikzelf, zeggen dat het niet alleen gericht moet zijn maar breder – aan capaciteitsuitbreiding moeten doen voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel.

Er is uiteraard overleg nodig. Wij hebben een plan. De heer Vanraes heeft u al enige tijd geleden zijn plan bezorgd. U had hem dat huiswerk opgedragen. Hij moest voor u heel nauwgezet in kaart brengen hoeveel plaatsen er binnen een redelijke termijn kunnen worden gerealiseerd. Dat is gebeurd: een aantal plaatsen in prioritaire gemeenten, nieuwe scholen of substantiële uitbreidingen, kleinere initiatieven en de niet-prioritaire gemeenten. Zo kom je tot meer dan 3000 nieuwe plaatsen in het Nederlandstalig onderwijs die op korte tot middellange termijn mogelijk en voor ons ook noodzakelijk zijn.

Maar u hebt gelijk: we moeten eerst weten wat de Franse Gemeenschap zal doen. Dat vormde de aanleiding voor mijn vraag. Gelukkig komt er uit de Franse Gemeenschap niet alleen slecht nieuws. Er komt in beperkte mate ook positief nieuws. Ze hebben eindelijk voor zichzelf bepaald met hoeveel extra plaatsen zij de komende jaren willen uitbreiden. Vorige week kregen wij het getal van iets meer dan 4200 extra plaatsen in het lager onderwijs. En blijkbaar concentreren zij zich daarbij op het centrum en het noorden van de agglomeratie. Ik weet dat dit niet is wat wij verwachtten en misschien ook niet wat u verwachtte. Wij verwachten nog altijd van hen dat zij het leeuwendeel doen, dat zij hun maatschappelijk aandeel in Brussel durven waarmaken. Maar het is toch een belangrijke stap in de goede richting.

Minister, wat betekent het bekend raken van deze nieuwe streefcijfers van de Franse Gemeenschap in het debat voor u? Is hierover overleg geweest? U zegt dat er regelmatig overleg is. We zitten in elk geval niet in een situatie waarbij het onmogelijk is dat de ministers die bevoegd zijn voor het Vlaams en Franstalig onderwijs elkaar niet zouden zien. Men ziet elkaar dus regelmatig voor ambtelijk overleg. Indien hierover geen overleg zou zijn geweest, zou dat toch wel raar zijn. De hamvraag blijft: wat is uw houding ten aanzien van het plan van de VGC? De Vlaamse Regering houdt toch ook nog steeds het discours aan waarbij wordt gezegd dat we 300.000, dus één derde van de Brusselaars moeten bedienen met ons aanbod van gemeenschapsaangelegenheden. Met ons ruime aanbod van Nederlandstalig onderwijs komen we daar niet aan. Ik wil dat nog eens in de herinnering brengen. Ofwel moeten we dat discours stoppen en doen we dat niet meer. Dan moeten we daarover eens een breed debat hebben. Ofwel staat het in onze beleidsbrieven en in onze regeerverklaring. Dan moeten we onze beloftes nakomen. Bent u al in de fase dat u principiële akkoorden kunt geven, samen met de heer Vanraes? U hebt een budget en hij heeft een budget. Hoe kunnen die samen worden aangewend om stapsgewijs de uitbreiding van die scholen te realiseren? Zijn er al bedragen bekend die concreet voorliggen voor de korte en de middellange termijn? Daarmee bedoel ik de komende 2 tot 3 jaar.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, minister, ik kon niet aanwezig zijn op de gesloten zitting, maar ik heb wel van mijn collega vernomen dat een aantal conclusies positief waren en dat er werk zou worden gemaakt van het overleg met de Franse Gemeenschap om te werken aan een capaciteitsuitbreiding. Heb ik het zo correct begrepen? Kunt u het mij bevestigen in deze openbare zitting? Ik besef dat er een verkeerd signaal is gekomen en ik begrijp dat men daarover verontwaardigd kan zijn. De timing is niet heel erg gelukkig. Minister, ik hoop dat dit u niet van uw pad zal doen afwijken.

Voor het overige zit ik helemaal op de lijn van de heer Gatz. Er wordt tegen 2015 een bevolkingstoename van 20 procent verwacht. Als we niet kiezen voor een capaciteitsuitbreiding, zullen we met Brussel crashen. We zien die signalen nu al, bijvoorbeeld vanmorgen in de krant. Het tekort aan plaatsen zal voor iedereen absoluut een slecht signaal zijn en rampzalige gevolgen hebben. We zullen dus resoluut voor een capaciteitsuitbreiding moeten kiezen en minstens moeten tegemoetkomen aan de Brusselnorm.

Ik zou ook graag vernemen wat u denkt van de piste om de 55 procentregel voor te nemen op de voorrang voor broers en zussen en de broers en de zussen dan eventueel te verplichten naar een andere school op zoek te gaan. Wat is uw visie hierover?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik wil heel duidelijk stellen dat de mensen die thuis Nederlands spreken of waarvan minstens één van de ouders Nederlands spreekt prioritair in het Nederlandstalig onderwijs terecht moeten kunnen. Dat is gewoon het gezond verstand.

Ik begrijp wat de heer Van Dijck bedoelt, maar in Brussel is het Frans nu eenmaal de omgevingstaal, de lingua franca. Daar bestaan cijfers van. Dat wil nog niet zeggen dat het de belangrijkste moedertaal is, dat is nog iets anders. Maar de taal waarin de mensen onder elkaar communiceren, de lingua franca, is het Frans. Zo blijkt dat 98 procent van de mensen in Brussel goed tot zeer goed Frans spreken, 33 procent goed tot zeer goed Engels en 28 procent goed tot zeer goed Nederlands.

Het Nederlands is dus slechts de derde omgevingstaal in deze stad. De lingua franca, de communicatietaal, is het Frans. Dat zal nog een paar jaar zo zijn. Of dat binnen twintig of dertig jaar nog steeds zo zal zijn, weet ik niet. Als Brussel zijn functie verder internationaal wilt valoriseren, wordt die lingua franca misschien het Engels, maar dat kun je niet voorspellen. Het Frans zal volgens mij nog een aantal jaren de belangrijkste omgevingstaal in Brussel zijn, ook al leren steeds meer mensen Nederlands – wat een goede zaak is. Dat heeft dan vooral te maken met het feit dat het Nederlands de taal van de economische machthebber geworden is. In België, en eigenlijk ook in Brussel, moet je Nederlands kennen om werk te hebben. Talen zijn niet lief voor elkaar. Mensen leren pas een taal als ze een economische behoefte voelen. Voor sommigen is het misschien een culturele behoefte, maar voor de meeste mensen is het in eerste instantie toch een economische behoefte.

Als we spreken over capaciteitsuitbreiding in Brussel, moet het uitgangspunt niet het aandeel zijn van wat welke gemeenschap heeft: het uitgangspunt moet het belang van het kind zijn. Wat is het belangrijkste? Hoe kan een kind in deze stad op de best mogelijke manier onderwijs krijgen om later goed werk te vinden? Voor mij is het belang van het kind het eerste uitgangspunt. Dat is de logica zelf. Als je andere belangen vooropstelt, kom je in rare systemen terecht. Het Kinderrechtenverdrag verbindt er ons trouwens ook toe om te redeneren vanuit het belang van het kind en niet in termen van marktaandelen. Het gaat om de toekomst van kinderen, dus laat ons ook vanuit het belang van het kind vertrekken.

Wat is er gebeurd? Het klopt dat de relatie tussen mij en mijn Franstalige collega goed is. We zijn 'on speaking terms' en als we elkaar zien, krijg ik een 'bisou' enzovoort. Er is dus geen probleem op dat vlak. De relatie is goed. Maar wat versta je onder de definitie van uitstekend? Als je een uitstekende relatie hebt en de ander doet in jouw ogen iets onbegrijpelijks, kun je dat op zijn minst op voorhand toch even laten weten, even om uitleg

vragen, of vragen waarom dit gebeurd is of waarom dat goedgekeurd werd. Dat is hier niet gebeurd. De dag waarop de Franse Gemeenschapsregering dat beslist heeft of de dag nadien, heeft de kabinetschef van minister Simonet wel een mail gestuurd naar mijn kabinetschef om hun beslissing mee te delen dat ze beroep zouden indienen. In die mail stond ook dat hun advocaat ons een brief ging overmaken, maar dat ze het correct vonden ons alvast via mail op de hoogte brengen. Het was vriendelijk van hen dat te doen. We hebben dan inderdaad een paar dagen later de motieven gekregen. Ook al is het verzoekschrift nog niet betekend aan de Vlaamse Regering, ik heb wel een kopie in mijn bezit en ik heb die al aan mijn administratie gegeven om die te analyseren. Maar het is door de griffie nog niet aan ons betekend waardoor we nog geen formele stappen hebben gezet.

Aangezien het verzoekschrift werd ingediend bij het Grondwettelijk Hof, moet de Franse Gemeenschap grondwettelijke bezwaren aanbrengen. Ze heeft dat gedaan in verband met het gelijkheidsbeginsel, de bevoegdheidsverdeling tussen gemeenschap en federale staat, het grondwettelijk beginsel rond vrije keuze van onderwijs. Zodra de betekening is gebeurd, zullen wij een advocaat aanstellen om de belangen van de Vlaamse Gemeenschap te verdedigen. Dat loopt op dit moment voor 100 procent. Wat in het Onderwijsdecreet XX werd goedgekeurd, mevrouw Van Steenberge, is door mij en de meerderheid gewenst en wordt in het parlement breed gedragen. We gaan dat overigens ook uitvoeren, daar moet geen discussie over bestaan.

Het mag ook duidelijk zijn dat er geen overleg geweest is met minister Simonet. Zij heeft mij niet om uitleg gevraagd en zij heeft dat ook nooit ter sprake gebracht bij onze ontmoetingen. Het was voor mij en voor de leden van de regering dan ook een donderslag bij heldere hemel. Ik heb eerst het parlement ingelicht en nadien de leden van de regering. Kijk eens wat een respect ik heb voor het parlement, voorzitter. U wist het vóór mijn collega's van de regering. Dat is toch mooi. We hebben het nog niet grondig besproken, maar dat zullen we zeker doen zodra we het allemaal hebben geanalyseerd.

Ik wil nog even duidelijk zeggen dat – en dat is volgens mij toch wel belangrijk voor het debat – de Franse Gemeenschap geen belangenconflict heeft ingediend nadat het hier in het parlement was goedgekeurd. Ze heeft ook geen schorsing gevraagd, maar enkel de annulatie. Dat betekent dat alles verder kan lopen, maar dat wil niet zeggen dat ik het goedpraat. Integendeel, ik blijf het een onbegrijpelijke beslissing vinden. Ik wil alleen maar zeggen, dat ze, uit het arsenaal dat ze ter beschikking hebben, nog veel meer hadden kunnen kiezen om te doen. Ik wil ze natuurlijk niet op ideeën brengen, maar ze weten dat zelf ook wel. Ze hebben geen schorsing gevraagd, enkel een annulatie. Dit betekent dat de procedure verder loopt. Er is geen opschorting. De inschrijvingen lopen gewoon verder. We mogen ons binnen ongeveer een jaar aan een uitspraak van het Grondwettelijk Hof verwachten.

Dit punt is tijdens de vergadering van de taskforce niet ter sprake gebracht. Verschillende sprekers hebben naar die taskforce verwezen. De taskforce heeft op 1 december 2010 voor het eerst vergaderd. Sindsdien zijn er geen bijeenkomsten meer geweest. We hebben daar nochtans herhaaldelijk op aangedrongen. Ik heb de minister-president van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest mondeling en schriftelijk gevraagd opnieuw samen te kunnen zitten en die coördinatierol op te nemen.

Het krantenbericht dat de Franse Gemeenschap plots heeft besloten 4200 plaatsen te creëren, heeft me dan ook verbaasd. Dat bewijst volgens mij niet dat het probleem ernstig wordt genomen. Op uitdrukkelijke vraag van de Vlaamse Gemeenschap is een taskforce samengesteld. Naar aanleiding van het debat over het wegvignet heeft de minister-president dit punt uitdrukkelijk naar voren gebracht. Indien we dat op drie dagen kunnen klaren, heeft het geen zin met betrekking tot het onderwijs maandenlang te wachten. Aan de vraag van de Vlaamse Gemeenschap is gevolg gegeven. Daar is het echter bij gebleven.

Ik was zeer verbaasd te lezen dat de Franse Gemeenschap 4200 nieuwe plaatsen wil creëren. Er zijn geen gegevens uitgewisseld. Er is geen overleg geweest. Ik vind dit niet zeer ernstig.

Er wordt beroep aangetekend. Ik begrijp dit niet goed. Ik ga er evenwel van uit dat ik in de toekomst nog contacten met de Franse Gemeenschapsregering zal hebben, en niet enkel met minister Simonet.

Indien ik het goed heb begrepen, leven er enkele waanideeën. Zo is de Franse Gemeenschap blijkbaar van mening dat het onze bedoeling is in de toekomst enkel nog 55 procent Nederlandstalige kinderen tot ons onderwijs toe te laten. Dat is natuurlijk niet wat we hebben beslist. Voor nieuwe inschrijvingen geven we voorrang aan Nederlandstaligen. Wie het verzoekschrift leest, merkt dat bepaalde veronderstellingen onbegrijpelijk zijn. We zullen zien wat we nog kunnen doen.

Ik vind het spijtig dat de taskforce niet meer vergadert. Ik heb van minister Vanraes vernomen dat de samenwerking tussen de VGC en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ook niet altijd vlot verloopt. Diezelfde vragen worden ook daar gesteld. Er gebeurt echter niet veel mee.

Ik wil, voor alle duidelijkheid, nog eens benadrukken dat de Vlaamse Gemeenschap geen scholen opricht. De minister van Onderwijs richt geen scholen op. Ik kan het gemeenschaps-onderwijs niet verplichten scholen op te richten. Er is een grondwettelijke regeling die het gemeenschapsonderwijs in bepaalde gevallen, bijvoorbeeld om de vrijheid van onderwijskeuze of het onderwijsaanbod te garanderen, oplegt scholen op te richten. Daarnaast kan ik het gemeenschapsonderwijs niet instrueren om een aantal scholen op te richten.

Het gemeenschapsonderwijs, het vrij onderwijs of de gemeenten moeten het initiatief nemen. In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest vormen de gemeenten een belangrijke speler. We kunnen niet uitsluiten dat de gemeenten in de toekomst hun verantwoordelijkheid zullen opnemen. Ze kunnen hiervoor eventueel gewestelijke ondersteuning krijgen. Dit is bespreekbaar. We kunnen op dat vlak een coördinerende rol vervullen. We hebben dat in Antwerpen, in Gent en in andere steden ook al gedaan. In Brussel proberen we dit. We gebruiken hiervoor de VGC. Dat lijkt me de logica zelf.

Alle indiende projecten worden geanalyseerd. Minister Vanraes heeft cijfers aangehaald. Hij hanteert echter een vork tussen 2700 en 4000 plaatsen. Er zijn dus verschillen. Bovendien zijn niet alle door de onderwijsverstrekkers opgegeven projecten even concreet. De betrokkenheid is niet steeds even groot. Vaak verwijzen de cijfers naar scholen die op volle kracht draaien. Het moet echter met een jaar beginnen. Daarna volgt een volgend jaar en zo evolueert dat geleidelijk. Die opsommingen zijn niet zo evident.

Mijn medewerkers en de medewerkers van minister Vanraes kijken samen na welke projecten prioritair moeten worden behandeld, waar zich de knelpunten situeren en hoe projecten kunnen worden gesubsidieerd of gefinancierd. In overleg met de inrichtende machten wordt nagegaan hoe we op korte termijn projecten kunnen uitvoeren die een bijkomende capaciteit creëren.

De heer Gatz heeft naar de 300.000-norm verwezen. Ik wil dit toch even nuanceren. Voor het onderwijs heeft die norm immers nooit bestaan. In het eindrapport van de rondetafelconferentie over het onderwijs in Brussel wordt niet naar de 300.000-norm verwezen. Dat betekent niet dat we ons niet moeten garanderen om een ruim onderwijsaanbod te garanderen. Dit aanbod moet er zijn voor de Nederlandstaligen en ook voor de vele niet-Nederlands-taligen. Ik ben dan ook enigszins gechoqueerd dat sommigen menen ons de les te moeten spellen. We zouden niet voldoende Marokkaanse, Turkse of Congolese Brusselaars in ons onderwijs opnemen. Dat gebeurt echter wel. Hieruit blijkt dat de feitelijke terreinkennis niet steeds aanwezig is.

Momenteel voeren we de begrotingsbesprekingen. Vanwege bepaalde geplogenheden kan ik niet op de resultaten vooruitlopen. We zullen zien hoeveel geld we voor Brussel kunnen uittrekken. Ik kan wel al melden dat we nog geen enkel project hebben geweigerd dat klaar is of dat zou kunnen worden gefinancierd. We bereiden op dat vlak de dossiers voor.

Ik vat nog even samen. De taskforce heeft een keer vergaderd. Daar is het bij gebleven. We stellen vast dat beroep is aangetekend en dat unilateraal een uitbreiding met 4200 plaatsen is aangekondigd. Bij die sense of urgency kun je vragen stellen.

Mevrouw Meuleman, dat wil niet zeggen dat ik nu plotseling boos of rancuneus zou worden. Als we ons laten leiden door het belang van de kinderen, moeten we ons onderwijs blijven openstellen en contact blijven houden met de Franse Gemeenschap, ook al is dat niet altijd gemakkelijk. Ik heb de vorige maal in de commissie de uitleg gegeven over de controle van de leerplicht en hoe we, ondanks alle pogingen van onze kant, onze goede wil, energie en tijd, een aantal maanden aan het lijntje zijn gehouden – ik kan het niet anders omschrijven. Dan stel je je toch vragen. Dat neemt niet weg dat we bereid blijven om verder te werken en waar we kunnen, gericht uit te breiden.

De heer Gatz zegt dat we de 300.000-norm moeten toepassen. We zullen dat moeten doen a rato van wat er nu bestaat. We moeten goed weten waarover we spreken. Dat betekent dat we voor 12.500 kinderen plaatsen zouden moeten creëren en 50 nieuwe Nederlandstalige scholen moeten oprichten in Brussel. Het lijkt me niet evident om dat een-twee-drie te doen, los van de vraag of dat in het belang van de kinderen zal zijn. We moeten met de Franse Gemeenschap overleggen maar 'it takes two to tango'.

Het wordt er niet gemakkelijker op als we merken dat we voortdurend onze hand reiken, willen overleggen, afspraken willen maken om te kijken wat er kan, en dat je dan merkt dat het niet gebeurt. Dat is niet zo aan de kant van de Vlaamse Gemeenschap of van de VGC, maar aan de kant van de Franse Gemeenschap en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, waar er meer druk moet worden gezet. Ik blijf herhalen, en de minister-president vindt dat ook, dat in dezen het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de lead moet nemen en met ons moet samenkomen. Het gaat om de kinderen die hier wonen en opgroeien. Nogmaals, ook de gemeenten kunnen een belangrijke rol spelen bij de creatie van scholen, zeker als het gaat om basisscholen. Daar kan met de wisselwerking gewest-gemeenten ruimte worden gecreëerd.

Wij zullen het decreet dus verder uitvoeren en zien of we de Franse Gemeenschap wat meer informatie kunnen geven over waarover het werkelijk gaat.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, ik dank u voor het omstandige antwoord op de bijzondere, vanuit verschillende invalshoeken geformuleerde vragen.

Net zoals de heer Gatz, heb ik mijn vraag niet gesteld in het kader van de aan gang zijnde problematiek, wel integendeel. U zult zich herinneren dat wij in de commissie Brussel bij de bespreking van uw beleidsplannen de taskforce Brussel juist een warm hart hebben toegedragen omdat het een mogelijkheid kan zijn om in die moeilijke omstandigheden, zeker als het gaat over onderwijs, oplossingen te bieden.

Minister, ik ben niet verrast door uw antwoord. Het is een bevestiging van wat we spijtig genoeg vermoedden, meer bepaald dat in dit belangrijke thema, waarover we al zoveel keer samen rond de tafel hebben gezeten, geen schot komt wat betreft de samenwerking tussen de Nederlandstaligen en de Franstaligen in dat gewest. U hebt aangegeven dat wat betreft de Vlaamse zijde, de Vlaamse Gemeenschap en de VGC, dat goed loopt. Des te beter, want oorspronkelijk hadden wij de indruk dat er wel wat meningsverschillen waren, maar het lijkt nu gestroomlijnd te lopen. U hebt terecht aangegeven dat in de andere belangrijke overeenkomsten het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de leiding moet nemen. Wij betreuren dat, wetende in welke federale moeilijkheden we ondertussen zitten, waar dergelijke thema's ook aan de grondslag van liggen. In die context dank ik u voor het antwoord.

Een klein vraagje hebt u niet beantwoord: is er een verschil tussen de Taskforce Brussels Onderwijs en de Taskforce Capaciteit Brussel?

Minister Pascal Smet: Er is een verschil. De Taskforce Capaciteit Brussel is tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC. De Taskforce Brussels Onderwijs is met de Franse Gemeenschap erbij onder coördinatie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Minister, ik dank u voor het antwoord. Het was niet mijn bedoeling om te zeggen dat het Frans niet de lingua franca is. Ik wil alleen maar aangeven dat we er niet van uit moeten gaan dat wie niet-Nederlandstalig is in Brussel, sowieso van thuis uit Franstalig is. Er zijn heel wat mensen met een andere thuistaal dan het Frans of Nederlands.

Zoals collega Segers zegt, is het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een belangrijke factor, maar ook de aanwezigheid van de Vlaamse Gemeenschap, u dus, en de Franse Gemeenschap, die beide verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van het onderwijs. In het verleden zijn er ook al discussies geweest over welk soort onderwijs wij willen in Brussel. Laat het duidelijk zijn: wij blijven op de lijn dat de twee grote gemeenschappen verantwoordelijkheid blijven nemen. Dit is een casus waarin we de Franse Gemeenschap moeten oproepen om samen te komen en te zeggen dat het in het belang is van de Brusselse kinderen om samen verantwoordelijkheid op te nemen.

Minister, ik zou een extra inspanning willen doen. Wanneer u uitgelegd hebt wat die 55 procent betekent en dat die stoeltjes niet leeg zullen blijven als er geen Nederlandstalig kind is, dan wil ik eens zien in hoeverre ze hun vraag tot vernietiging willen terugtrekken. Als ze dat niet doen, en men laat het op zijn beloop, kan ons dat vroeg of laat in ernstige moeilijkheden brengen. Ik ben het volledig eens met wat de heer Gatz en mevrouw Meuleman aanhalen, namelijk dat we verantwoordelijkheid moeten nemen voor de kinderen in Brussel. Dat is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap. Dat doe je niet door elkaar voor de rechtbank te dagen, dat doe je om samen afspraken te maken. Dan kijk je naar hoe de situatie op dit moment is, naar wie welk aandeel en welke verantwoordelijkheid opneemt, dan moet je op de kaart van Brussel uitzoeken waar de problemen het grootst zijn en de rol van de onderwijsverstrekkers bekijken – wat u niet bent, minister.

Overmorgen hebben we een actualiteitsdebat over beleidsmaatregelen die Vlaanderen moet nemen in het licht van demografische evoluties. Dit belangrijke debat wordt in de politiek te weinig gevoerd. Dit is een mooi voorbeeld van hoe we dat zouden kunnen aanpakken. Minister, ik vraag u om de Franse Gemeenschap ervan te overtuigen dat samenwerken op die manier niet kan.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, het doet me genoegen u te horen zeggen dat het belang van het kind primeert. Daarin hebt u volledig gelijk. Het belang van het kind is niet alleen recht op onderwijs, maar ook op goed onderwijs.

Minister Pascal Smet: Dat bedoel ik ook.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Uit het PISA-rapport (Programme for International Student Assessment) blijkt duidelijk dat, als er in een groep kinderen 20 procent anderstaligen zijn, het niveau sterk achteruit gaat. We moeten er oog voor hebben dat de kinderen die in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel terechtkomen, ook voldoende Nederlands aanleren. Ik wil erop hameren dat u daarvoor maatregelen neemt.

Het is niet voldoende te zeggen dat alle overblijvende plaatsen gerust mogen worden opgenomen door andere kinderen – dat is ook zo, wij vinden ook dat die plaatsen mogen worden opgevuld –, maar de anderstalige kinderen moeten voldoende lessen krijgen om het Nederlands machtig te zijn. Het gaat er niet alleen om kinderen samen te zetten en onderwijs te geven, het moet goed onderwijs zijn. Ik vraag om daar aandacht voor te hebben.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, uw antwoord sterkt me in de overtuiging dat onbegrip van de concrete uitwerking van de regels die zijn goedgekeurd door het Vlaams Parlement, misschien mee aan de basis ligt van de beslissing van de Franse Gemeenschap om die stap te zetten naar het Grondwettelijk Hof. Ik hoor ook dat de heer Van Dijck dat niet uitsluit. Ik hoop dat we door een meer omstandige uitleg van de realiteit op het terrein de Franse Gemeenschap kunnen overtuigen om bepaalde stappen alsnog terug te trekken, maar misschien is mijn hoop naïef. We denken vaak in karikaturen over elkaar. Het zou me niet verbazen dat die beslissing deels is genomen zonder exacte kennis van wat is beslist, waarom dat is beslist en hoe die beslissing wordt uitgevoerd in onze scholen.

We zitten met een constructie Brusselse Hoofdstedelijke Gewest - Vlaamse Gemeenschap - Franse Gemeenschap. Minister, u zegt dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest daarin de lead moet nemen. Dat zal wel zo zijn, maar indien de Taskforce Brussel niet meer samenkomt omdat er niet meer wordt opgeroepen, kan de Vlaamse Gemeenschap de Franse Gemeenschap en het gewest dan aansporen om die taskforce alsnog te laten samenkomen? Het zou goed zijn om zelf een poging te doen om die taskforce alsnog te activeren binnen de klijtlijnen van het akkoord dat daarover is gesloten tussen de twee gemeenschappen en het gewest.

Er is inderdaad een belangrijke rol weggelegd voor de gemeenten in Brussel. Op het vlak van het Nederlandstalig gemeentelijk onderwijs moeten er ook nog stappen worden gezet. Veel te veel gemeenten hebben nul Nederlandstalige gemeentelijke scholen, ook grote, belangrijke gemeenten. Iedereen in deze commissie is overtuigd van de noodzaak van een capaciteitsuitbreiding. Vroeg of laat moeten we een poging ondernemen om die actoren minstens te responsabiliseren voor de problemen waar we voor staan.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: We staan voor grote demografische uitdagingen. Hopelijk kunnen we daar overmorgen een goed debat over hebben in de plenaire vergadering. Het gaat natuurlijk over concrete dossiers, concrete antwoorden en concrete oplossingen. Ik besef dat we van ministers geen mirakels mogen verwachten, maar in elk geval zou ik over vijf of tien jaar niet graag terechtkomen in een debat waarin sommigen zeggen: Wir haben es nicht gewusst. De uitdaging is gigantisch groot, het is niet eenvoudig, maar we moeten toch een aantal dingen doen.

Ook de discussie over de 300.000-norm komt op de hoek kijken. Het kan dan wel zijn dat die niet meteen is opgenomen in het concrete actieplan voor de capaciteitsuitbreiding, maar dan is de vraag wat zulke beginselen doen in regeerakkoorden als het alleen maar literaire vulling is. Die discussie moeten we misschien eens grondiger voeren, niet alleen hier, maar ook in de commissie Brussel.

Minister, ik ga akkoord met uw uitgangspunt over het belang van het kind. U zult lang moeten zoeken voor u een volksvertegenwoordiger of welke inwoner ook van dit land zult vinden, die het daar niet mee eens is. Het belang van het kind en zijn of haar recht op goed onderwijs staan als een paal boven water. Maar er gaat nog een ander recht chronologisch aan vooraf, namelijk binnen geraken in een school. Daar spreken we nu over. Dat is ook in het belang van het kind. Minister, dat is niet alleen uw verantwoordelijkheid of oplossingscompetentie, maar daar spreken we nu toch over. Daarna komt de rest.

De Franse Gemeenschap geeft te kennen dat ze in de komende jaren meer dan 4000 plaatsen wil creëren. U hoort niet graag spreken over marktaandeel, zelfs niet over maatschappelijk aandeel, maar in die logica zouden wij ons niet moeten inhouden om op korte termijn 1000 plaatsen te creëren. Dat is nog altijd in het belang van het kind, zowel om in de school binnen te geraken als om daarna goed onderwijs te krijgen. Zelfs binnen het rekbare plan van minister Vanraes van minimaal 2700 tot maximaal 4000 plaatsen, kunnen nu al procedures

worden opgestart. Zo kunnen die 1000 plaatsen op korte termijn een realiteit worden. Ik zal u daar verder over ondervragen in de komende weken en maanden.

Ik besef dat de Vlaamse Gemeenschap niet zelf onderwijs inricht; daarin hebt u 100 procent gelijk. Brussel is helemaal niet dezelfde stad als Gent of Antwerpen. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat de operatie in Antwerpen veel sneller verliep. De Antwerpse politiek neemt misschien meer zijn verantwoordelijkheid. Toch, u hebt op geen enkel moment op de rem geduwd, u wou dat zeker doen. We moeten een tandje bijsteken in de dossiers van uitbreiding die klaarliggen. Ik mik op 1000 van die 3000 of 4000 plaatsen. We moeten daar niet mee wachten, nu we weten dat de Franse Gemeenschap zelf ook nu al – zij het bescheiden – plannen tot uitbreiding heeft. Dat is in het belang van het kind, en van Brussel.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, minister, ik wil beklemtonen en benadrukken dat de teneur van de replieken vandaag helemaal dezelfde is bij iedereen. Het is ook dezelfde teneur van de afgelopen maanden. Het structurele overleg is essentieel, willen we het hoofd bieden aan die uitdagingen. Al anderhalf jaar, minister, of zelfs langer, zegt u dat u wel wilt, dat u brieven verstuurt en uw collega's aanspreekt, maar dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de Franse Gemeenschap niets doen. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Dat leidt tot verrotting voor Brussel. We komen in een negatieve spiraal terecht.

Minister Pascal Smet: Het is aan de Franse Gemeenschap. U kunt me dat toch niet verwijten?

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Maar dat duurt nu al anderhalf jaar!

Minister Pascal Smet: Ik kan hen toch niet dwingen?

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik zou graag willen weten wat u nog van plan bent, welke initiatieven u nog wilt nemen om dat te doen lukken. We gaan toch geen bemiddelaar aanstellen of een ontmijner het veld insturen? Het moet toch mogelijk zijn om vooruitgang te boeken.

Minister Pascal Smet: Ik stel voor dat u bijvoorbeeld aan minister De Lille vraagt om actie te ondernemen. Ik zit niet in de Brusselse Regering, hoor. Ik kan mensen toch niet dwingen om overleg aan te gaan? Ik kan het hen alleen maar vriendelijk vragen. Ik kan onze bereidheid tonen. Ik hoor van minister Vanraes dat hij hetzelfde doet, maar dat er niets gebeurt.

Ik kan alleen maar namens de Vlaamse Gemeenschap, samen met de minister-president, vriendelijk vragen om aan de tafel te gaan zitten. Dat is er dan van gekomen. We hadden toen al wat twijfels over het verloop. Ik heb daar al wat ervaring mee. We kunnen alleen maar hopen dat er iets gebeurt. Ik zal het nog eens vragen. Ik hoop dat er aan Franstalige kant iets gebeurt.

Ik ben niet rancuneus, ik heb geen problemen. Ik wil, ondanks het beroep dat is ingediend, ondanks de eenzijdige verklaringen, rond de tafel gaan zitten, in het belang van de kinderen. Ik ga me niet laten leiden door al die zaken. Ik wil positief samenwerken. Ik wil wel weten over welke cijfers het gaat, waar we over gaan spreken, wie waar iets gaat doen, welke inspanningen we gaan doen, net zoals we dat in Antwerpen hebben gedaan. Daar hebben we goed samengewerkt tussen stad en Vlaamse overheid. In Brussel kan dat blijkbaar niet.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Toch is het ook onze zaak. Het is de zaak van Franstalige kindjes, van allochtone kindjes maar ook van Nederlandstalige kindjes. Het is een zaak van alle kindjes aan het worden.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heren Kris Van Dijck en Delva, door mevrouw Van Steenberge en de heren Wienen en Wim Van Dijck, door de dames Vanderpoorten, Moerman en De Knop en de heer Gatz, en door de heer Bouckaert werden tot besluit van deze interpellaties met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Interpellatie van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de omvorming van AGION van intern verzelfstandigd agentschap tot extern verzelfstandigd agentschap - 115 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, wie deze thematiek volgt, weet dat het een oud zeer is. De vorige Vlaamse Regering engageerde zich in de beheersovereenkomst 2008-2010 met het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) om het huidige IVA-statuuat van AGION te onderzoeken en zo nodig aan te passen aan een EVA-statuuat van publiek recht.

Na een betoog van mijzelf over de inhaalbeweging schoolinfrastructuur op 21 februari 2008, en een repliek daarop van de toenmalige voorzitter van de commissie Onderwijs, stelde toenmalig minister Vandenbroucke vrij pertinent: “Wij nemen ons inderdaad voor om van de IVA een EVA te maken. De mensen van AGION werken momenteel echter van ’s morgens vroeg tot ’s avonds laat aan de DBFM-operatie. Ik wil ze nu niet belasten met de omvorming tot een EVA. Ik wil daar even de tijd voor nemen, zodat we de DBFM-operatie goed kunnen lanceren. Als dat praktische werk achter de rug is, zal het iets gemakkelijker zijn om de omvorming tot een EVA op de agenda te zetten.”

Door de omvorming tot een extern verzelfstandigd agentschap kunnen de schoolbesturen van op de eerste rij betrokken worden bij de werking van AGION. Zo kan opnieuw aangeknoopt worden bij de manier van werken van de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs (DIGO), de voorganger van AGION. De figuur van het medebestuur zorgde immers voor een gezonde dynamiek en rechtstreekse dialoog tussen de verschillende betrokken partijen.

Minister, in uw beleidsnota lezen we onder operationele doelstelling 8.1 opnieuw het voornemen om AGION om te vormen tot een extern verzelfstandigd agentschap om zo alle stakeholders structureel te betrekken. In het antwoord op vragen en interpellaties en tijdens discussies in de commissie hebt u er ook op gewezen dat u daar op korte termijn werk wilt van maken.

Ook de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) is al lang vragende partij voor de omvorming, maar stelt in zijn advies over de beleidsbrief 2010-2011 ook vast dat ondanks het voornemen van de Vlaamse Regering en de verschillende ministers van Onderwijs bij het agentschap nog steeds weinig beweging waar te nemen is.

Minister, welke stappen werden al gezet in de omvorming van AGION van IVA naar EVA?

Welke hindernissen maken dat deze omvorming nog steeds niet gerealiseerd werd?

Wat onderneemt u om de omvorming eindelijk te realiseren?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: We hebben inderdaad prioriteit gegeven aan de inhaalbeweging voor de schoolinfrastructuur. Die zit nu op de rails. Ik heb aan AGION gevraagd om de volgende

weken uit te klaren wat de gevolgen zijn van de omvorming van een IVA naar een EVA, los van de decretale aanpassing die moet gebeuren. Ik heb het dan ook over de impact op personeel, boekhouding, controle, bestuur, beheer, aansprakelijkheid van bestuurders. Ook met de efficiëntie en de slagkracht van een dergelijk agentschap moet rekening worden gehouden, alsook met de precedentswaarde in de organisatie van de Vlaamse Gemeenschap.

Ik vind het heel belangrijk dat er een structurele betrokkenheid en verankering is van de onderwijsverstrekkers bij de werking van AGION. We zullen samen met hen bekijken of er naast de omvorming van een IVA naar een EVA geen andere mogelijkheden zijn om die structurele betrokkenheid te garanderen en te organiseren.

Er moet een aantal principes worden vooropgesteld. Ik hoop dat we rond de zomer, voor of na, een zicht hebben, niet op de beslissing maar wel op de richting die we moeten uit gaan om in uitvoering van het regeerakkoord te komen tot een structurele verankering van de betrokkenheid van de koepels bij de werking van AGION.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, u zult toch nog moeten verduidelijken of het uw bedoeling is om effectief voor het zomerreces over te gaan naar een nieuwe juridische structuur voor AGION.

Minister Pascal Smet: Ik wil tegen de zomer, of kort nadien, nagaan of die optie de meest vereiste is op grond van de principes die ik heb aangegeven en de gevolgen die het met zich meebrengt om de structurele betrokkenheid van de koepels te garanderen bij de werking van AGION. Ten laatste na de zomer moeten we duidelijkheid hebben over de richting die we uitgaan.

De heer Jos De Meyer: Ik wil er toch sterk voor pleiten dat niet wordt teruggekomen op de vroegere intenties, noch van u in uw beleidsnota, noch van uw voorganger. Ik weet ook dat niet iedereen binnen AGION staat te springen voor deze omvorming. Ik wil er u echter aan herinneren dat het decreet over AGION dateert van 2004. AGION is operationeel sinds 2006. Het raadgevend comité dat toen was beloofd, is nooit opgericht bij uitvoeringsbesluit omdat men toen reeds heeft gezegd dat deze omvorming zou worden doorgevoerd. Dit nu opnieuw in vraag stellen nadat men in 2006 niet de nodige uitvoeringsbesluiten heeft genomen, kan niet voor mij.

Minister, u weet dat er regelmatig koepeloverleg is van AGION om inrichtende machten daarbij te betrekken. De koepels worden regelmatig geconfronteerd met beslissingen die al door het managementcomité zijn genomen. Met hun opmerkingen over soms fundamentele zaken wordt soms bijzonder weinig rekening gehouden. Ik wil u daar twee recente voorbeelden over geven. Het eerste is de beslissing van AGION om vanaf 1 januari 2011 geen subsidies meer uit te keren voor ingrepen met betrekking tot de bodemsanering. Het tweede is een beslissing van dezelfde datum om niet meer te voorzien in een versnelde goedkeuring voor dossiers waar slechts een subsidie wordt gevraagd op de helft van de gesubsidieerde kostprijs.

Deze twee beslissingen zijn genomen zonder overleg met de koepels. Naar hun argumenten is niet geluisterd.

Een ander element is de spijtige staking van de betalingen van AGION van vorig jaar. Indien AGION op dat moment een EVA was geweest, zo verzekert men me, dan had men wel de nodige signalen ontvangen om de probleemsituatie die zich heeft voorgedaan, te kunnen voorzien. Minister, uit uw lichaamstaal maak ik op dat het ene element voor u zwaarder weegt dan het andere. Daar kan ik inkomen.

Ik vraag u uitdrukkelijk om effectief te realiseren wat in de beleidsnota staat, wat u hier hebt verklaard en wat uw voorganger heeft toegezegd. Ik was niet van zins om een motie in te

dienen, maar aangezien uw antwoord nog te veel ruimte openlaat en onvoldoende duidelijk is inzake de beslissing, kondig ik een motie aan.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, ik wil de vraag van de heer De Meyer ondersteunen. Het is een algemeen principe dat als de regering bepaalde dingen aankondigt, wat hier gebeurd is door de vorige regering, en nog steeds vindt dat de omvorming een goede zaak is, van dat voornemen ook effectief werk wordt gemaakt. Het is niet gezond dat die zaken zo blijven hangen en er uiteindelijk niets van in huis komt. Ofwel verandert de regering het geweer van schouder en beslist ze om de omvorming niet te doen, maar zolang de belofte hangende is, is het van belang dat ze wordt nagekomen.

Minister Pascal Smet: De regering beslist altijd in alle wijsheid.

De heer Jos De Meyer: Het parlement kan haar daar een beetje bij helpen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer De Meyer werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de dalende deelname aan levenslang en levensbreed leren - 998 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de doelstellingen 2020 en levenslang leren - 1104 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Voorzitter, minister, we hebben vanuit Vlaanderen in het kader van het Pact 2020 een aantal doelstellingen vooropgesteld waaronder ook een doelstelling met betrekking tot het levenslang leren. De Studiedienst van de Vlaamse Regering heeft een instrument ontwikkeld dat ons een inzicht geeft in de deelname van onze Vlaamse bevolking aan bijkomende opleidingen tussen 2002 en 2010. De studie levert ons een aantal inzichten op die niet zo gunstig zijn.

Een aantal weken geleden hebben we hier een gedachtewisseling gehad in het kader van het Europees voorzitterschap, en ook daar kwamen een aantal van die thema's aan bod, waaronder het levenslang leren. We hebben toen reeds vastgesteld dat we er in Vlaanderen niet in slagen om de vooropgestelde doelstelling te halen om voldoende beroepsactieven te laten participeren of te motiveren om te participeren in het kader van het levenslang leren.

De studiedienst legt ons resultaten voor die erop wijzen dat er een dalende trend is voor wat de participatie betreft en dat een aantal groepen minder deelnemen aan permanente vorming, namelijk vrouwen, ouderen, laaggeschoolden, niet-beroepsactieven en mensen met een functiebeperking.

Nog niet zo heel lang geleden hebben we hier in het parlement een nieuw decreet goedgekeurd inzake het volwassenenonderwijs. Het had de bedoeling een aantal zaken structureel bij te sturen en ook om de participatie aan het levenslang leren te verhogen. De tussentijdse evaluatie van het decreet is achter de rug. Zopas is er ook een voorstelling van de evaluatie en van het rapport geweest. U hebt toen als minister heel duidelijk gezegd dat u de

tweedekansfunctie van het volwassenenonderwijs om een kwalificatie te behalen, echt wel wilt versterken.

In het rapport over de evaluatie van het decreet, die nu tussentijds gebeurd is, vinden we een aantal duidelijke, concrete aanbevelingen terug voor wenselijke bijstellingen zonder dat daarbij het decreet al ten gronde moet worden geëvalueerd. Een grondige evaluatie is eind 2012 gepland. Vandaag zijn een aantal vaststellingen op het terrein van dien aard dat een aantal bijstellingen nodig zijn.

Minister, ik vind het heel zinvol om naar aanleiding van de gegevens waarover we beschikken en van de tussentijdse evaluatie, vandaag reeds aan u te vragen welke concrete maatregelen u overweegt om de participatie aan levenslang en levensbreed leren in Vlaanderen te verhogen en om een aantal groepen die we minder makkelijk bereiken, toch toegang te geven tot permanente vorming. Uiteraard is het interessant om van u te vernemen in welke mate u rekening zult houden met de concrete aanbevelingen in de tussentijdse evaluatie van het decreet Volwassenenonderwijs. Op welke manier mogen we bijstellingen verwachten en wanneer?

U hebt ook een onderzoek naar de studiekosten in het volwassenenonderwijs vooropgesteld. Wat is hiervan de stand van zaken? Welke vragen worden er precies gesteld om een beter zicht te krijgen op de studiekosten?

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Voorzitter, minister, collega's, ik heb een vraag over hetzelfde onderwerp als mevrouw Helsen, omdat de cijfers over het levenslang leren onrustwekkend zijn. In 2009 nam 7,4 procent van de bevolking deel aan levenslang leren. In 2004 was dat nog 9 procent. Dat ligt heel ver van wat Europa van ons verwachtte tegen 2010, namelijk 12,5 procent in het kader van het Lissabonproces. Dat ligt ook heel ver van wat wij onszelf hebben opgelegd met het Pact 2020 van de Vlaamse Regering, dat stelt dat tegen 2020 15 procent van de bevolking op beroepsactieve leeftijd aan levenslang leren moet deelnemen. Die 7,4 procent is ongeveer de helft van die 15 procent.

Het aandeel van de bevolking dat deelneemt aan levenslang leren ligt, internationaal vergeleken, bij ons vrij laag en ook ver onder het EU-gemiddelde. We blijven in de buurt van Frankrijk, maar de andere buurlanden, zoals Luxemburg, Nederland en het Verenigd Koninkrijk, doen het een stuk beter. Nederland en Luxemburg zitten bijvoorbeeld al ver boven die 15 procent.

Minister, hebt u een verklaring voor de lage score die we hebben in het levenslang leren, zeker in vergelijking met de buurlanden? Geeft u zich rekenschap – ik vermoed van wel – van de potentiële nadelige gevolgen van de dalende trend, ook voor het behalen van de zelf opgelegde en de Europese doelstellingen? Wat zult u doen om de trend om te buigen en te proberen de doelstelling van 15 procent uit 2020 nog te halen?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, minister, collega's, ik sluit me graag aan bij de twee vorige sprekers. De vragen zijn zeer pertinent. Ik heb een beetje opzoekwerk gedaan. Zeker het volwassenenonderwijs is toch wel een kluwen, als ik kijk naar de mogelijkheden die het biedt qua diploma's, attesten en modulesystemen. Het is geen eenvoudige vorm van onderwijs. Onbekend is onbemand. Als we de instroom willen vergroten, moeten we het misschien wat transparanter maken.

Levenslang leren, daar heeft, denk ik, in deze commissie niemand nog moeite mee. Maar dan hebben we het over mensen van 25 tot 80 jaar. Die groep is enorm verschillend. Uit cijfers blijkt dat leren en werken in de lift zit aan hogescholen en universiteiten. Het vorige academiejaar werd daar een stijging van 20 procent genoteerd. Dat is wel een specifieke groep. De hogescholen en universiteiten breiden hun aanbod uit.

Als we aan de vraag willen tegemoetkomen, moeten we het allemaal eens oplijsten. Als volwassenenonderwijs tweedekansonderwijs is, moeten we dat absoluut steunen. We zitten met zoveel knelpuntberoepen. Het volwassenenonderwijs kan daaraan tegemoetkomen. Minister, hoe zit de arbeidsmarkt, met de positie van de VDAB bijvoorbeeld, mee verstrengeld in de thematiek en hoe wilt u die aanpakken?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Het is inderdaad zo dat de participatie van volwassen Vlamingen in onderwijs en opleiding de recentste jaren een dalende trend vertoont. Dit blijkt zowel uit de SCV-survey (Sociaal-culturele verschuivingen in Vlaanderen) van de Vlaamse Regering als uit de enquête naar de arbeidskrachten (EAK) van de FOD Economie, waarop we ons baseren om de Europese indicator rond levenslang leren te monitoren.

We bevinden ons opnieuw op een deelnameniveau dat vergelijkbaar is met dat van pakweg tien jaar geleden. We bereiken dus de doelstelling uit het Pact 2020 niet, zowat de enige doelstelling op het vlak van onderwijs en vorming die we niet bereiken. We gaan eerder achteruit dan vooruit. Dat is een zorgwekkende evolutie, niet enkel wat betreft de gemiddelde deelname maar ook wat betreft de deelname van bepaalde subgroepen. Vooral de lage deelname van kortgeschoolden baart ons zorgen.

Het is niet zo eenvoudig om een verklaring te geven. Het probleem zit niet zozeer in de cijfers van de onderwijsverstrekkers. U weet dat levenslang leren niet enkel een zaak is van het onderwijs, maar ook van private onderwijsverstrekkers en opleidingen binnen bedrijven en diensten. Het aandeel van de onderwijsinstellingen in dat globale cijfer is beperkt. Meer nog, de participatie in levenslang leren in de formele onderwijsinstellingen zoals de academies van het deeltijds kunstonderwijs en de centra voor volwassenenonderwijs is niet substantieel gedaald. In de basiseducatie en het hoger beroepsonderwijs kennen we zelfs een duidelijke toename van de participatie. In het secundair volwassenenonderwijs is er een beperkte daling, maar die kan onmogelijk de cijfers uit de survey verklaren.

De survey geeft geen duidelijke verklaringen aan. Het zou de slechtere economische situatie kunnen zijn, waardoor minder geïnvesteerd wordt in de vorming van werknemers. Een kleinere jobmobiliteit kan dan mogelijk weer verklaren waarom Vlaanderen minder goed scoort op het vlak van levenslang leren dan de omliggende regio's. Sommigen denken misschien ook aan de hogere opleidingen in hoger onderwijs, waar we de doelstellingen wel ruimschoots bereiken in vergelijking met andere landen.

De participatie aan levenslang leren wordt slechts in beperkte mate bepaald door de deelname aan onderwijsactiviteiten in de formele onderwijsinstellingen. Als minister van Onderwijs heb ik dus maar in beperkte mate een impact op de globale participatie. Ik wil mijn verantwoordelijkheid niet afschuiven, maar ik wil wel duidelijk stellen dat wat Onderwijs betreft, het altijd natuurlijk beter kan, maar dat er geen echte daling is.

Wat ga ik de komende maanden en jaren concreet doen? Vooreerst is er de hervorming van het deeltijds kunstonderwijs, waarmee we met het aanbieden van nieuwe richtingen een stap in die richting willen zetten. We willen de tweedekansleerwegen voor jongeren die ongekwalificeerd zijn uitgestroomd in het secundair onderwijs versterken en flexibiliseren. Hiervoor zullen het tweedekansonderwijs en de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap beter op elkaar worden afgestemd en ook beter bekend worden gemaakt. We zullen op korte termijn werk maken van de uitrol van het hoger beroepsonderwijs. Samen met Werk zullen we hierover betere afspraken maken. De tussentijdse evaluatie van het decreet Volwassenenonderwijs is voorgesteld. Op basis van de reacties zullen we beperkte aanpassingen doorvoeren. We zullen de komende jaren het EVC-beleid (eerder verworven competenties) verder uitbouwen. We willen ook het kader voor kwaliteitsvol afstandslernen voor alle publieke aanbodsverstrekkers voor volwassenen duidelijker formuleren.

Op dit moment bereidt mijn administratie een nota voor waarin een overzicht wordt opgenomen van alle huidige financiële stimuli die er bestaan om mensen aan te moedigen te participeren aan levenslang leren. Tegelijk wordt onderzocht in welke mate deze maatregelen effectief zijn en niet kunnen worden gestroomlijnd. Dat zijn een aantal concrete acties die we vanuit Onderwijs ondernemen, maar ik denk dat ook mijn collega's van Werk en Economie een belangrijke rol kunnen spelen.

Ik ben blij met uw betogen. Ze tonen inderdaad aan dat we als Vlaamse Gemeenschap niet goed scoren.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Voorzitter, minister, ik heb geprobeerd om goed naar uw antwoorden te luisteren, maar ik blijf met een aantal vraagtekens zitten.

U zegt zelf dat het moeilijk is om een zicht te krijgen op de oorzaken van de daling van de deelname. Uit de cijfers binnen Onderwijs kunnen we ze niet onmiddellijk vaststellen, maar we zien wel dat we ook binnen Onderwijs er moeilijk in slagen om bepaalde groepen aan te spreken. De hoger opgeleiden vinden heel gemakkelijk de toegang naar levenslang leren, maar net die groepen die laaggeschoold zijn – vrouwen, ouderen, niet-beroepsactieven, mensen met een functiebeperking – vinden moeilijk de weg. Zeker voor laaggeschoolden zijn er toch wel aangepaste maatregelen nodig om ook voor hen de weg naar levenslang leren open te maken.

Ik heb niet gehoord dat u gezegd hebt dat u op zoek zou gaan naar een manier om die specifieke doelgroep te bereiken. Ik heb ook niet gehoord in welke mate u rekening zult houden met de tussentijdse evaluatie van het decreet Volwassenenonderwijs. Daar komt bijvoorbeeld heel duidelijk tot uiting dat de samenwerking tussen de verschillende aanbieders toch wel sterk voor verbetering vatbaar is. De samenwerking tussen de CVO's en tussen de CVO's en de centra voor basiseducatie is niet vanzelfsprekend, maar de samenwerking tussen de centra voor volwassenenonderwijs en de VDAB en SYNTRA is verre van gerealiseerd. Het is heel belangrijk dat die samenwerking wel tot stand kan komen. De VDAB heeft bijvoorbeeld contact met laaggeschoolden en niet-beroepsactieven, net die groep die moeilijk de weg vindt naar levenslang leren. Via die samenwerking kan er een betere toeleiding zijn.

In de evaluatie van het decreet wordt in de aanbevelingen ook opgenomen dat we moeten nadenken over een studiefinanciering voor het volwassenenonderwijs. De vorige legislatuur hebben we dat reeds ter sprake gebracht bij de bespreking van het decreet, maar omdat het natuurlijk een nieuwe reglementering vraagt, is het niet meegenomen in het decreet Volwassenenonderwijs en is er toen voor gekozen om heel wat doelgroepen vrij te stellen van het inschrijvingsgeld.

Er is nu een nieuwe legislatuur en ik denk dat het wel het moment is om eens na te gaan hoe we kunnen evolueren van het vrijstellen van bepaalde doelgroepen naar een uitgewerkte studiefinanciering voor het volwassenenonderwijs. Via de vrijstellingen die in het decreet Volwassenenonderwijs staan, vangen we niet alle groepen op, bijvoorbeeld bij hbo-opleidingen.

Ik vraag me ook af wat het effect van de maatregelen rond de opleidingscheques is. Hebben we er een zicht op of dit een effect heeft gehad op de daling van de deelname van bepaalde doelgroepen aan bepaalde opleidingen?

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U bent uiteraard niet alleen verantwoordelijk. Levenslang leren, dat gaat over meer dan onderwijs alleen. U en alle bevoegde collega's in de regering moeten samen aan de kar trekken.

Ik zou nog twee zaken willen meegeven. Het eerste punt gaat over financiële aspect van het levenslang leren. In de afgelopen jaren is met name de kost van het volwassenenonderwijs

flink gestegen, terwijl het volgen van bepaalde opleidingen in het hoger onderwijs door de uitspraken van het Arbitragehof, en nu het Grondwettelijk Hof, gebonden is aan een puur indexgebonden stijging, en niet meer. Dat leidt ertoe dat men diezelfde opleidingen op een hoger niveau ‘goedkoper’ kan volgen aan de universiteit dan in het volwassenenonderwijs. Misschien moeten we toch ook eens kijken of we het afgelopen jaar de drempel voor sommigen niet wat te hoog hebben gelegd.

Mijn volgend punt gaat over de categorieën. Hoewel het volwassenenonderwijs lang niet alleen verantwoordelijk is, lijkt het me toch dat u bepaalde beroepsgroepen een duwtje in de rug zult moeten geven. Als ik kijk op pagina 70 van de Vlaamse Regionale Indicatoren 2010 (VRIND), dan zie ik een overweldigend groot overwicht van vrouwen in het volwassenenonderwijs tegenover mannen. Dat geldt zowel voor het secundair niveau als het hoger beroepsonderwijs, zowel op het lineaire als het modulaire vlak. Dat lijkt me een onevenwicht. Het is onmogelijk om daaruit te halen hoe het zit met de opleidingen in ondernemingen, maar het zou interessant zijn dat verder te analyseren.

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Voorzitter, mevrouw Celis moest vroeger weg, vandaar dat ik het even van haar overneem. In het volwassenenonderwijs is er toch nog wel wat werk aan de winkel. Ik denk dat we het vooral transparant moeten maken voor degenen die er gebruik van willen maken. Ik heb het dan over het aanbod, de aanbieder, wat het einddoel is, wat er bereikt kan worden. Dat is niet altijd even duidelijk. Voor mensen die niet hoogopgeleid zijn, is het niet altijd evident om daar hun weg in te vinden. Ook op het vlak van de financiering moeten we eens nagaan hoe de zaak eenvoudiger kan worden gemaakt. Over het volwassenenonderwijs is het laatste woord nog niet gezegd.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik ben het daarmee eens. We hebben de tussentijdse evaluatie gemaakt. We hebben die aan de sector voorgesteld. Hij heeft nu de tijd om te reageren. Op basis daarvan zullen we uiteraard een aantal beslissingen nemen. Over twee jaar volgt de globale evaluatie. Dan moeten we een nieuwe stap zetten. Het is wel de bedoeling om iets te doen met die tussentijdse evaluatie.

Ik ben misschien wat snel over die doelgroepen gegaan. Ik ben het er ook mee eens dat we ons daar specifiek op moeten richten. Dat moet niet alleen gebeuren vanuit het onderwijs, maar ook samen met de VDAB. We moeten een gerichte campagne uitwerken om te zorgen dat we die groepen bereiken en om te zien of er eventueel een nieuw aanbod moet zijn in de uitrol die we doen. Heel de studie over de financiering van het volwassenenonderwijs zijn we genegen. In de tweede helft van de legislatuur zullen we zien of we al dan niet voldoende geld kunnen vinden. Het is in elk geval iets dat we willen opnemen.

Ik denk dat het effect van de opleidingscheques op dit moment niet echt speelt. Dat neemt echter niet weg dat we heel die inventaris van alle bestaande incentives aan het opmaken zijn. Ik heb de minister van Werk, de heer Muyters, daarover aangeschreven om de mensen van de administratie samen te zetten – daarna kunnen wij beiden dat eventueel doen – om een en ander ook effectiever te maken en beter op elkaar af te stemmen. Dat is een oefening die we zeker moeten maken. Die wordt nu voorbereid. Ik zal rekening houden met uw suggesties.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over maatregelen om leerlingen warm te maken voor het bedrijfsleven
- 1309 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Goedele Vermeiren tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de bedrijfsstage voor leraars
- 1323 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over bedrijfsstages voor leerkrachten tijdens vakanties
- 1340 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, een deel van deze vraag hebt u op 16 februari al beantwoord naar aanleiding van een actuele vraag van, dacht ik, mevrouw Poleyn. De vraag om uitleg was toen echter al ingediend. Er bestond even twijfel om deze vraag te laten aansluiten bij die van mevrouw Poleyn. De diensten waren van mening dat het om verschillende vragen ging. Toch werd het onderwerp aangesneden tijdens die actuele vraag. Ik wist dat op voorhand. Ik zal dus een beetje in herhaling vallen. Maar dat zijn we hier ondertussen al wat gewoon.

Minister, in het kader van het project ‘Ondernemer voor de Klas’ van werkgeversorganisatie VKW Limburg waren vorige maand ongeveer 150 Limburgse ondernemers, bedrijfsleiders en managers te gast in 165 klassen van het laatste jaar secundair onderwijs. Ze kwamen er praten over ondernemerschap en het functioneren van en het werken in een bedrijf. Tegelijkertijd wordt er gepolst naar de meningen van de leerlingen over het bedrijfsleven. Tijdens deze editie van ‘Ondernemer voor de Klas’ werd ook aandacht gevraagd voor de dalende instroom van leerlingen in het technisch onderwijs. U wees hiervoor naar uw plannen over de hervorming binnen het secundair onderwijs die op stapel staan, zoals het wegwerken van de schotten tussen tso, bso en aso en het verschuiven van de studiekeuze naar een latere leeftijd.

Maar tegelijkertijd stelde u dat, om de kloof tussen onderwijs en bedrijfswereld te dichten, u niet alleen mensen uit de bedrijfswereld wou aanmoedigen in het onderwijs te stappen of mensen met een langdurige ervaring in het werkveld aan te trekken. U wou ook de leerkrachten ertoe aanzetten zich bij te scholen en/of om tijdens hun vakanties stages te lopen. Ondertussen is er al heel wat commotie geweest over die stages tijdens hun vakanties. In de kranten stond wel dat u nog niet kon zeggen of die stages op vrijwillige basis moeten gebeuren of deel zullen uitmaken van het takenpakket van de leerkracht, maar het zou wel meer zijn dan louter op vrijwillige basis.

Minister, u weet dat de bedrijfsstages tot op heden nooit een groot succes geweest zijn. Welke maatregelen zult u nemen om mensen uit de bedrijfswereld aan te zetten in het onderwijs te stappen? Hoe ziet u de eventuele bijscholing van het onderwijzend personeel? Wat betekent de zinsnede ‘het zal meer zijn dan louter op vrijwillige basis’ met betrekking tot de bedrijfsstage?

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Minister, in de plenaire vergadering is al gesproken over het feit dat u op 15 februari hebt aangekondigd om eventueel bedrijfsstages voor leraars in te voeren tijdens de vakanties. Op welke manier moet dat gebeuren? In het verleden is het geen groot succes geweest. U hebt het op een bepaald moment afgevoerd, en dan duikt het plots opnieuw op. Er is nogal wat vaagheid over. Kunt u ons wat meer concrete informatie geven, zodat we er later verder over kunnen praten?

Ik zal hier de inleiding die mevrouw Van Steenberge heeft gegeven niet herhalen.

Minister, hebt u uw voorstel al op voorhand afgetoetst bij de onderwijspartners? Sommigen lieten al onmiddellijk blijken er niet mee akkoord te gaan. Is de stage die u wilt invoeren vakspecifiek of worden de leraren er ook toe gestimuleerd een brede maatschappelijke visie te ontwikkelen? Wenst u de stage te verplichten, zoals wordt aangegeven in de kranten-artikels, of wilt u ze actief stimuleren?

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Voorzitter, minister, collega's, ik zal de inleiding die mijn collega's hier al hebben gegeven, niet herhalen. Het idee van bedrijfsstages voor leraren tijdens vakanties is niet nieuw. Tijdens de vorige legislatuur werden er zelfs financiële stimuli aan verbonden. Wij hebben kunnen vaststellen dat dit niet heeft geleid tot een gunstig effect. Minister, nu kondigt u aan de bedrijfsstages verplicht te maken. Bekijkt u dat enkel en alleen tijdens vakantieperiodes, of beschouwt u dit als een onderdeel van de totale opdracht voor leerkrachten, die de stage ook perfect kunnen lopen tijdens het schooljaar zelf? Op welke manier moeten wij omgaan met het aanbieden of opleggen van bedrijfsstages voor leerkrachten?

Ik geloof niet dat het goed is dit op te leggen aan leerkrachten los van het volledige traject dat zij doorlopen. Ik denk dat het goed is dat dit ingepast is in een volledig nascholingsaanbod voor leerkrachten, zodat er, na het lopen van die stages, ook effectief iets mee gebeurt. Het lopen van stages kan voor iedereen heel zinvol zijn, maar het is pas zinvol om er binnen het onderwijs echt in te investeren indien de leerkrachten er nadien in hun klaspraktijk ook effectief iets mee doen. Vandaag wordt dit vaak ingevuld met kortdurende stages van één of twee weken. Wij moeten bekijken of het wel effectief is om bedrijfsstages op die manier in te vullen.

U hebt tijdens die plenaire vergadering ook gesteld dat u met dit item rekening wilt houden in het hele loopbaan debat. Op welke manier wordt dit item besproken? Wordt het ingepast in het geheel van een nascholingsaanbod voor leerkrachten? Wordt het ingepast in de totale opdracht? Wordt bekeken op welke manier bedrijfsstages efficiënt zijn en op welke manier niet? Is het voor iedereen zinvol of vooral voor bepaalde groepen? Beschikken wij over cijfers over het aantal leerkrachten dat tot nu toe een bedrijfsstage heeft gelopen en over het tijdstip waarop die leerkrachten dit hebben gedaan?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik heb al een groot deel van het antwoord gegeven. Ik herhaal dat bedrijfsstages belangrijk zijn, dat ze geen straf zijn maar een extra uitdaging, en dat ze een middel moeten zijn om leerkrachten niet alleen gemotiveerd te houden en te enthousiasmeren maar ook om hun kennis te updaten, zeker in technische richtingen. Maar het kan ook in niet-technische richtingen een handig middel zijn. Het klopt dat het in het verleden niet zo populair was. Er werd al verwezen naar de maatregel van het premiestelsel. Omdat het zo weinig werd gebruikt, hebben wij dat in de besparingen afgeschaft. Ook werd de regel van de vervangingseenheden ingevoerd. Oorspronkelijk zei men dat het feit dat men geen vervanger kon vinden, een van de redenen was waarom de bedrijfsstages niet succesvol waren. Maar ook de versoepelde regeling die werd uitgewerkt, bleek niet succesvol.

Ik vind vanzelfsprekend niet dat dit alleen in de vakanties moet. Maar het zou ook in de vakanties kunnen gebeuren. Het moet een onderdeel zijn van een nascholingstraject en van een nascholingsplan dat moet worden opgesteld. Wij moeten dit bekijken in het licht van het hele leerkrachtenloopbaanpact, waarover we de komende weken en maanden intensiever gesprekken zullen voeren. Morgen zal dit overigens in New York een onderdeel zijn van de top van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) met de ministers en de vakbonden. Dat wordt een unieke gelegenheid om daarover op een informele manier te praten en om te zien hoe de andere landen daarmee omgaan.

Ik zie het dus vooral in het kader van het loopbaanpact. We moeten niet telkens per jaar maar op de langere termijn bekijken hoe we het beroep van leerkracht aantrekkelijker kunnen maken en op die manier nog meer kunnen proberen om mee te zijn met wat er gebeurt in de samenleving. Ik merk toch ook bij heel wat leerkrachten positieve reacties. Hun reacties zijn niet uitsluitend negatief, zoals die van de vakbonden. Er zit daar een hele schakering in.

We moeten dat goed kunnen organiseren. We moeten daarover de komende maanden zonder taboes met de sociale partners praten.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik vind het tot hier toe weinigzeggend. We zullen moeten afwachten. Ik heb geen concreet antwoord op mijn vraag gekregen. U hebt gelijk dat bedrijfsstages geen straf zijn. Misschien moeten we onze leerkrachten een andere ingesteldheid doen krijgen door te zeggen dat onderwijs zich niet alleen tussen de schoolmuren moet afspelen. Niet alleen voor leerlingen, maar ook voor leerkrachten moet het onderwijs niet beperkt blijven tot wat binnen de schoolmuren gebeurt.

Misschien moeten we ook proberen de ingesteldheid te veranderen dat als men een voltijdse agenda heeft – is dat vanaf 24 uur lesgeven? – ... Een gewone werkweek omvat voor de meeste mensen toch ook 36 uur per week.

Minister Pascal Smet: Het is wat genuanceerder dan dat, natuurlijk. Er is het hele debat van de schoolopdrachten, de contacturen en eventueel de jaaropdracht. We moeten het volledige kader bekijken waarbij een bedrijfsstage een voorbeeld is van hoe je levenslang kan leren – daar hadden we het net nog over. Als we die mentaliteit ingang willen doen krijgen, is het nogal evident dat mensen die jonge mensen mee opleiden, mee die oefening moeten maken. Maar hoe we dat moeten doen, zullen we de komende weken en maanden bekijken.

Ik moet eerlijk zeggen dat ik veel spontane reacties heb gekregen vanuit de bedrijfswereld, van bedrijven die daar aan willen meewerken.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik heb in mijn vraagstelling niet gezegd dat er alleen maar negatieve reacties waren, ik heb gezegd dat er nogal wat commotie ontstaan was of dat er toch alleszins allerlei reacties waren.

Ik ben absoluut voor bedrijfsstages, voor vervolmaking en bijscholing. Dit wordt tegenwoordig aan iedereen gevraagd, dus denk ik dat we dat ook aan onze leerkrachten kunnen vragen. Ze vinden hun vakanties heilig, maar ze hebben vrij veel vakantie. Wij trouwens ook.

We zullen zien wat er komt, maar wij zijn absoluut vóór de bedrijfsstages voor de leerkrachten.

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Wij zijn niet tegen bedrijfsstages, laat dat duidelijk zijn. Maar ik denk dat daar toch nog het een en ander over moet worden gecommuniceerd en eventueel bijgesteld.

Minister, u zegt dat een bedrijfsstage een uitdaging moet zijn en leraars moet enthousiasmeren. U zegt ook dat het op lange termijn moet worden bekeken in het kader van de algemene loopbaan. Ik kan mij inderdaad bijvoorbeeld voorstellen dat je als leraar binnen een bepaalde termijn aan een bepaald quotum moet geraken. De reacties in het veld waren ook niet volledig negatief, maar men stelde zich toch wat vragen. Er wordt alleen het woord bedrijfsstages gebruikt. Sommige mensen die bijvoorbeeld aardrijkskunde of geschiedenis geven, vragen zich dan af wat ze precies moeten doen en wat de meerwaarde is voor hun vak. Die vraag komt altijd terug: wat draagt dat bij aan mijn vakken en lessen? Want dan willen ze dat misschien wel doen. Minister, ik denk dat leraars niet afkerig staan tegenover nascholing, maar ze willen dat het iets bijdraagt aan hun dagelijks voor de klas staan, aan hun vak. Ik hoor ook heel vaak de kritiek dat ze al heel veel nascholingen hebben gevolgd, maar daar

eigenlijk niets mee waren. Dat ze eigenlijk beter les hadden gegeven op school in plaats van naar de nascholing te gaan.

Waar begint een bedrijfsstage en waar begint de nascholing? Een langdurige nascholing kan ook een bedrijfsstage zijn, die nuttiger is voor een bepaalde leerkracht dan een bedrijfsstage in eender welk bedrijf. Dat is niet echt duidelijk voor mij.

Minister Pascal Smet: Ik denk dat het een onderdeel is. We moeten dat globaal bekijken. Dat zijn we ook aan het doen.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Bij de bespreking van de beleidsbrief zei u op een bepaald moment dat het enthousiasme voor bijscholingen bij leraars heel laag is. Ik heb u toen gevraagd wanneer er een evaluatie is. U hebt toen gezegd dat die er eind maart zou zijn. Ik denk dat we daar in de eerste plaats moeten kijken hoe we leraars enthousiaster kunnen maken voor bijscholingen. Wat zijn de oorzaken dat ze die niet altijd enthousiast volgen? Hoe kunnen we daar iets aan doen? Verder moeten we inderdaad die bedrijfsstages eens ruim gaan bekijken in het kader van hun loopbaan.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ik vind het positief dat het ingepast wordt in een nascholingsbeleid. Ik hoop dat in de verdere bespreking en concrete uitwerking voldoende flexibiliteit aan de dag gelegd wordt voor leerkrachten om die bedrijfsstages in te vullen. Ik zeg dit omdat het bijvoorbeeld, binnen het technisch en beroepsonderwijs, voor leerkrachten niet vanzelfsprekend is om zeer goed op te volgen welke evoluties er zich in de industrie voordoen. Het is niet altijd mogelijk dat met een korte bedrijfsstage van een of twee weken goed op te volgen.

Ik denk dat het nodig is dat een aantal leerkrachten die bepaalde vakken geven en vooral diegenen die vakken geven die voorbereiden op de nijverheid, de kans krijgen om op regelmatige basis totaal onder te duiken in dat bedrijfsleven. Zo krijgen ze ook de gelegenheid om met verschillende sectoren in contact te komen zodat ze weten welke attitude er precies verwacht wordt van leerlingen die afstuderen, wat ze moeten kunnen om bepaalde machines te bedienen, om bepaalde processen mee op gang te brengen en tot een goed einde te laten komen. Vanuit het bedrijfsleven wordt aangegeven dat het op dit moment, binnen het kader dat wij als overheid creëren voor leerkrachten, niet mogelijk is om bij te zijn. Leerkrachten geven trouwens ook aan dat dat een knelpunt is. Het is niet mogelijk om bij te blijven wat infrastructuur betreft. Ik denk dat we daarvoor een goede samenwerking moeten ontwikkelen met het bedrijfsleven. Maar ook qua kennis is het onmogelijk om, met het kader waarover leerkrachten vandaag beschikken, bij te blijven.

In verband met het dossier inzake de hervorming van het secundair onderwijs heb ik onlangs nog een heel interessant gesprek gevoerd met een leerkracht die in het tso en het bso lesgeeft. Vroeger had hij commentaar op leerkrachten die over verouderde technieken lesgeven. Nu begrijpt hij waarom die leerkrachten voor verouderde leerstof bleven kiezen: dat was immers de leerstof die ze zelf beheersten. Die leerkrachten beheersten de nieuwe theorieën en technieken niet. Vandaag ervaart hij net hetzelfde. Hij is bang om over de hedendaagse technologieën in de industrie les te geven. Hij is niet meer mee. Ook een stage van een tweetal weken tijdens een vakantieperiode zou hem niet de mogelijkheid bieden weer mee te zijn.

We moeten goed nadenken over de bijscholing van leerkrachten. Wat hebben ze nodig? Met welke frequentie moet dit gebeuren? Volgens mij zal dit sterk verschillen voor leerkrachten die een taalvak geven en leerkrachten die mechanica of elektriciteit geven. Ik hoop dat dit punt tijdens het loopbaan debat ten gronde wordt uitgeklaard. Dit zal de enige manier zijn om hier een gepast antwoord op te geven.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik ben het eens met mevrouw Helsen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over politieke stellingnamen in het onderwijsblad Klasse voor Leraren
- 1326 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de tendentieuze duiding in het maandblad Klasse voor Leraren inzake de Palestijnse kwestie
- 1409 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, de editie van februari 2011 van het onderwijsblad Klasse voor Leraren heeft me enigszins verrast. In dat nummer is een tekening van een kind uit Ramallah gepubliceerd. Wat mij betreft, mag Klasse voor Leraren vol kindertekeningen staan. Dat stoort me niet. Ik heb echter wel problemen met de duiding die bij deze tekening is gegeven.

De tekening beeldt een jongetje uit dat achter tralies gevangen zit. Ik citeer het tekstje bij deze tekening: “Griet Deknopper is docent lerarenopleiding met loopbaanonderbreking. Vorig jaar trok ze naar Palestina. Daar bezocht ze scholen in vluchtelingenkampen en organiseerde workshops beeldende expressie met kinderen en jongeren op de Westelijke Jordaanoever. ‘Wat wil je over jezelf aan andere kinderen in de wereld vertellen?’ was de opdracht. Een dertienjarige jongen uit Ramallah maakte dit zelfportret. Vandaag toont hij het via Klasse aan 200.000 leraren. Begin februari vertrekt Griet opnieuw op expeditie naar onderdrukt gebied om lokale leraren te ondersteunen en Vlaamse leraren te inspireren. Volg Griet op www.klasse.be/leraren en op www.schoolexpeditie.org.”

Ik heb daar een probleem mee. Deze tekst geeft een eenzijdige kijk op de situatie in Palestina en in Israël. De problematiek is niet zo eenvoudig als ze hier wordt voorgesteld. Bovendien heb ik problemen met het woordgebruik. In de tekst wordt, vermoedelijk namens Klasse voor Leraren, duidelijk gesteld dat er sprake van onderdrukking is. Die eenzijdigheid vind ik problematisch. Klasse voor Leraren is een tijdschrift dat door het Vlaamse Ministerie van Onderwijs wordt uitgegeven en bijgevolg politiek neutraal zou moeten zijn.

Ik vind dat we beide klokken moeten horen luiden. Het tijdschrift kan evengoed een tekening plaatsen van kleine Joodse leerlingen die elke dag onder bewaking van het leger naar school gaan. Die kinderen kunnen ook een schrijnende tekening maken. Voor mij is het belangrijk beide klokken te horen luiden.

Wat me daarnaast stoort, is de ophemeling van mevrouw Deknopper. Het gaat hier niet om een onbesproken vrouw. Op de Gentse Feesten heeft ze een projectje voor kinderen opgezet. Dat projectje hield in dat kinderen bootjes met Israëlische soldaatjes erop tot zinken moesten brengen of op zijn minst de soldaatjes in het water moesten laten verdrinken.

Ik lees dat mevrouw Deknopper docente lerarenopleiding is. Ik vind dit geen pedagogisch verantwoord voorbeeld van de manier waarop met kinderen moet worden omgegaan. Indien ze zo onverantwoordelijke spelletjes, die eigenlijk politieke acties zijn, op kinderen loslaat, stoort het me dat een dergelijke vrouw lerarenopleiding doceert.

Wat weinig neutrale standpunten over internationale politieke kwesties betreft, is Klasse voor Leraren trouwens niet aan zijn proefstuk toe. Ik citeer een eerder nummer van het tijdschrift: “Israël beweert de enige democratie in de regio te zijn, maar in werkelijkheid is dit land alleen een democratie voor wie in het plaatje past - blanke Joodse mannen die hun legerdienst vervullen. Kritische Israëli's, Ethiopische en Arabische Joden, gehandicapten, vrouwen,

holebi's, gewetensbezwaarden en Palestijnen hebben geen rechten." Ik vind dit weinig interessant voor een tijdschrift dat neutraal zou moeten zijn.

Tot slot vind ik dat Klasse voor Leraren eigenlijk over het onderwijs in Vlaanderen moet gaan. Dat is het belangrijkste punt. Indien in het tijdschrift naar het buitenland wordt verwezen, moet het gaan over het onderwijs in het buitenland. Die verwijzingen moeten voor leraren een meerwaarde bieden. Ik weet niet in welke zin het importeren van een internationaal conflict een meerwaarde voor Vlaamse leraars kan betekenen. Ik ben er dan ook geen voorstander van de Palestijnse strijd, dat internationale conflict in het Midden-Oosten, naar Klasse voor Leraren te exporteren.

Minister, wat is uw standpunt over de in mijn ogen eenzijdige voorstelling van zaken in Klasse voor Leraren? Kan dit of kan dit niet? Ik zou graag uw mening hierover eens horen.

Hebt u met de hoofdredactie van Klasse voor Leraren contact opgenomen? Wat is het resultaat van dit overleg of van dit contact?

Ik zou graag weten wat het nut en de meerwaarde was van een dergelijke zaak op twee bladzijden te brengen in het tijdschrift Klasse voor Leraren. Minister, is er volgens u plaats in Klasse voor een eenzijdige politieke stellingname zoals deze? Als dat niet het geval is, welke maatregelen hebt u dan intussen genomen om een dergelijke tendentieuze manier van opinies brengen in een dergelijk tijdschrift in de toekomst te vermijden?

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik heb een gelijkaardige vraag. De feiten die de heer Wienen heeft gesteld, zal ik niet herhalen. Het gaat over een heel kort artikeltje met als achtergrond een tekening van een Palestijnse jongen in Ramallah. Dat kort artikeltje is op zichzelf relatief onschuldig, behoudens de omschrijving 'onderdrukt', maar daar kun je lang over discussiëren. 'Bezet' was misschien beter geweest, dat is ook correct.

Het probleem is dat in het korte artikel ook wordt verwezen naar een website waarop veel meer uitleg wordt gegeven over de activiteiten van mevrouw Deknopper. Dat is absoluut niet meer zo onschuldig. Mevrouw Deknopper heeft deelgenomen aan de flottielje die de zogenaamde blokkade van Gaza – Gaza wordt niet geblokkeerd, de toegang tot Gaza wordt gecontroleerd – wilde doorbreken. Mevrouw Deknopper is in die context ook op de televisie geweest. Ze is absoluut geen onbekende in de media. Ze wordt geassocieerd met een zeer radicale tendens ten opzichte van Israël, waar men mee akkoord kan gaan of niet. Er zijn in deze problematiek heel veel standpunten, gaande van extreem pro Hamas tot extreem pro Israël. Mevrouw Deknopper neemt daarin een duidelijk geprofileerd standpunt in.

Ik heb zelf op de Gentse Feesten meegemaakt – ik was daardoor gechoqueerd – hoe kleine kinderen worden aangezet om met steentjes of geld naar een flottielje van Israëlische soldaten te gooien en ze eraf te knikkeren. Voor mijn part mag dat, maar je moet dat niet omschrijven als activiteiten van een vredesactiviste. Dat is duidelijk kant kiezen in een bestaande latente oorlog.

Ik verwijt Klasse niet dat het een impliciete anti-Israëlische agenda heeft. Ik vermoed dat het hier gaat om een slordigheid. Ik hoop dat althans. Het is al verschillende keren gezegd: Klasse is een tijdschrift dat door de Vlaamse overheid en dus de Vlaamse belastingbetaler wordt gefinancierd en moet dan ook objectiviteit en neutraliteit sterk respecteren. Het is een onderdeel van onderwijscommunicatie met kinderen, met ouders en met leerkrachten. Het zou dus ongepast zijn voor de geloofwaardigheid en aantrekkingskracht van Klasse binnen de Vlaamse onderwijswereld indien men bepaalde publieke opinies, hetzij op Vlaams vlak, hetzij op internationaal vlak, vanuit een eenzijdige invalshoek en zonder enige tegenopinie, expliciet of impliciet zou propageren. Je mag dat doen in allerlei opinietijdschriften, geen enkel probleem, daarvoor hebben we de vrijheid van meningsuiting, maar met Klasse ligt dat toch enigszins anders.

In het licht van de hierboven beschreven uiteenzetting had ik graag een antwoord vernomen op de volgende vragen. Minister, gaat u akkoord met de stelling dat Klasse zich als belangrijk kanaal voor de onderwijscommunicatie met kinderen, ouders en leerkrachten moet hoeden voor het expliciet of impliciet propageren van bepaalde politieke stellingnames op Vlaams of internationaal vlak? Welke initiatieven zal de minister nemen om een herhaling van dergelijke incidenten te vermijden, met inbegrip van eventuele contactname met de dienst communicatie op het departement?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, de redactie van Klasse heeft een onafhankelijk redactiestatuut. In principe kom ik daarin als minister niet tussenbeide. Het blad heeft als opdracht een brede kijk op mens en samenleving. Ik begrijp dat de twee vraagstellers het al oneens zijn over het stuk in Klasse zelf, of het al of niet problematisch is. Bij de ene gaat het meer over de doorverwijzende website waar andere informatie staat.

Op basis van wat u hebt uiteengezet, zie ik geen reden waarom ik zou moeten ingrijpen. Klasse heeft een getuigenis gebracht van een Vlaamse docente in de lerarenopleiding die een tekening heeft getoond en de term ‘onderdrukt’ heeft gebruikt. De officiële term is ‘bezet gebied’. Bezet of onderdrukt: what is the difference? Zoveel verschil zit daar ook weer niet op.

De heer Boudewijn Bouckaert: Gaza is trouwens niet bezet.

Minister Pascal Smet: Het gaat niet over Gaza, het gaat over de Westelijke Jordaanoever.

De heer Boudewijn Bouckaert: Onderdrukt is een zeer normatieve term.

Minister Pascal Smet: Bezet is ook een normatieve term.

De heer Boudewijn Bouckaert: Neen, bezet is een feit. Een gebied is bezet door een leger.

Minister Pascal Smet: Laten we niet verzanden in semantische discussies. Er zijn ook andere teksten. Ik hoor hier een citaat dat komt uit een eerdere tekst. De woorden werden uitgesproken door een Israëlische vrouw, Ruth Hiller. Ze is joodse, moeder van zes kinderen, woont in Tel Aviv en leidt New Profile, een Israëlische vredesorganisatie.

Samengevat, ik vind dat Klasse geen politieke propaganda mag brengen. Daar wil ik heel duidelijk over zijn. Maar ik zie in deze zaak geen redenen waarom ik iets zou moeten doen met het Agentschap voor Onderwijscommunicatie.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, u zegt dat de vraagstellers het oneens zijn met het stuk en de website, maar dat doet hier niet ter zake. Ik heb mijn mening over wat daar gebeurt en over heel wat andere zaken. Misschien is die heel wat genuanceerder dan wat u verwacht, maar daarover gaat het hier niet. U zegt dat Klasse een onafhankelijk redactiestatuut heeft. Allemaal goed en wel, maar Klasse is gebonden aan neutraliteit. Eenzijdige stukken kunnen niet. Ik ben ook gaan kijken naar de website die daar wordt gepropageerd. Het stukje in Klasse is heel kort, dus als je meer wilt weten, moet je die website bezoeken.

Zaken die ik op die website lees, zijn heel anti-Israël gericht. Los van het feit of je het daarmee eens bent of niet, ik weet dat ik ze niet zou moeten schrijven, want dan zou iedereen moord en brand schreeuwen. Het is hetzelfde als Oxfam dat destijds een ‘boycot Israël’-actie mocht doen. Mocht het Vlaams Belang zo iets in zijn hoofd krijgen, het kot zou te klein zijn, maar als dat van de linkerkant komt, mag het allemaal. Dan is er geen reden om in te grijpen.

Voor mij is de kern van de vraag het systeem. Mijn moeder zaliger heeft het mij altijd zo aangeleerd: in conflicten moet je twee klokken horen luiden. In dit geval is dat niet zo. Het jongetje uit Ramallah komt aan bod met een tekening, die mooi is, maar dat staat er los van. Waarschijnlijk heeft hij schrijnende toestanden meegemaakt. Dat is heel erg, maar aan de andere kant worden elke dag Joodse leerlingen door het leger begeleid naar school, omdat het

niet veilig is. Die kunnen ook schrijnende tekeningen maken. Dat is het enige wat ik wil bereiken met mijn vraag. Het is niet nodig om eenzijdig te doen. Laat dan minstens de twee klokken luiden. Dat is de kern van mijn vraag om uitleg.

Minister, ik stel vast dat u mijn standpunt niet deelt en dat u zegt dat er geen enkele reden is om tussenbeide te komen. Ik vind dat jammer, vooral ook vanwege de propaganda die wordt gemaakt voor een website die op bepaalde vlakken onbehoorlijk is.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik deel de mening van de heer Wienen. Minister, u zegt heel duidelijk dat Klasse neutraal moet zijn en moet opletten met politieke standpunten, terwijl hierop een overtreding is gebeurd. Het gaat ook een beetje over de figuur die is gekozen: mevrouw Griet Deknopper. Heel veel mensen zijn actief in die moeilijke kwestie Israël-Palestina, maar ze houden er een veel neutraler imago op na. Klasse had de reactie van zulke mensen misschien kunnen belichten. Griet Deknopper staat aan een heel extreme kant in heel dat spectrum. Daardoor geeft Klasse de indruk dat het in het conflict Israël-Palestina duidelijk de kant kiest van een heel radicale tendens.

Minister, Klasse heeft zijn missie en deontologie overtreden. U zou minstens een signaal mogen geven, u zou kunnen meedelen dat bepaalde volksvertegenwoordigers daar een probleem mee hebben en dat Klasse in de toekomst misschien beter moet opletten met de keuze van zijn artikels.

Minister Pascal Smet: Dat weten ze ondertussen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Als de minister het zegt, heeft dat toch meer effect. Hier is herhaaldelijk kritiek geuit op de nogal grote budgetten voor Klasse, en er is al vaak getwijfeld aan het nut van Klasse. Die discussie gaan we hier niet voeren, maar als Klasse blijft doorgaan met zulke tendentieuze artikels, zal zijn draagvlak verder worden ondermijnd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de leerachterstand en slechte positie op de arbeidsmarkt van allochtone meisjes - 1331 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, minister, collega's, uit het recente onderzoeksrapport 'Gekleurd door het leven' van professor Ignace Glorieux van de Vrije Universiteit Brussel blijkt dat allochtone meisjes nog steeds te kampen hebben met een achterstand op school. Dat is niet nieuw, maar er staan frappante cijfers in.

Bij Turkse meisjes bijvoorbeeld start maar liefst 52 procent later dan normaal in het secundair onderwijs, en dan nog vaak in de B-stroom. Het effect hiervan op de latere studies is moeilijk recht te trekken, met als gevolg laaggewaardeerde diploma's en een zwakke positie op de arbeidsmarkt. Die zwakke positie op de arbeidsmarkt gaat vaak nog gepaard met een gebrekkig beeld op de combinatiemogelijkheden arbeid-gezin, waardoor deze jonge vrouwen dikwijls geneigd zijn om na de geboorte van hun eerste kind de arbeidsmarkt de rug toe te keren.

Een van de oorzaken voor leerachterstand die in het rapport worden genoemd, is het feit dat kinderen uit gezinnen waar geen Nederlands wordt gesproken, hun taal- en leerachterstand eigenlijk niet meer kunnen inhalen. De onderzoekers zien de verlaging van de leerplicht als een mogelijke oplossing in dit verband. Een andere oorzaak voor de leerachterstand, zelfs bij meisjes die van kinds af aan goed Nederlands geleerd hebben, is dat de ouders niet altijd een weloverwogen studierichtingkeuze maken, maar zich eerder laten leiden door het aanbod in

de dichtstbijzijnde school. Te vaak komen allochtone meisjes daardoor in het bso terecht, terwijl ze misschien in een andere onderwijsvorm meer op hun plaats zouden zijn. Hier kan dus zeker gepleit worden voor een betere sensibilisering van en informatieverstrekking aan de ouders.

De gebrekkige scholing van de meisjes leidt tot een zwakke positie op de arbeidsmarkt. Ze zijn snel geneigd om de laaggewaardeerde job op te geven, zeker wanneer het moeilijk blijkt om die te combineren met een huishouden en kinderen. De onderzoekers wijzen erop dat allochtone meisjes/vrouwen niet altijd de reflex hebben om tijdig op zoek te gaan naar kinderopvang, en die dan ook moeilijk vinden als het moment daar is. Hun kinderen krijgen op hun beurt te weinig kinderopvang, lopen zo leerachterstand op en komen in een vicieuze cirkel terecht.

Minister, hebt u reeds kennis genomen van het vernoemde onderzoeksrapport? In hoeverre sluiten de bevindingen van dit rapport aan bij de onderzoeksresultaten die aan de basis lagen van de beleidsnota en de beleidsbrief Gelijke Kansen? Deze vraag zit natuurlijk op het snijpunt van Onderwijs en Gelijke Kansen. Het gaat hier vooral over meisjes en vrouwen. Wat is uw standpunt ten aanzien van de verlaging van de leerplicht ter voorkoming van leerachterstand? Is de problematiek van de sensibilisering van de ouders wat betreft de studiekeuze reeds ter sprake gekomen tijdens de contacten die u had met de federaties van etnisch-culturele minderheden in het kader van de empowerment van nieuwe Vlamingen? Zo niet, bent u bereid om dit met deze federaties aan te kaarten? Bent u van mening dat er een rol is weggelegd voor Kind en Gezin met betrekking tot de sensibilisering van met name allochtone jonge vrouwen op vlak van de combinatie arbeid/gezin?

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Voorzitter, minister, het is natuurlijk jammer dat allochtone meisjes nog altijd met een achterstand kampen op school. Dat zou te allen prijze en voor iedereen vermeden moeten worden.

De onderzoekers pleiten voor een verlaging van de leerplicht. Daaruit blijkt dat zij het belangrijk vinden om de kinderen zo jong mogelijk naar school te sturen, vanaf de kleuterleeftijd. Dat is ook van groot belang. Op school leren kleuters taal- en sociale vaardigheid. De verlaging van de leerplicht komt hier niet onmiddellijk ter sprake. De invoering van de taalproef is al een stap in de goede richting om kleuters vroeger naar school te doen gaan.

Een tweede element is de vraag naar sensibilisering van de ouders. Ouders van nieuwe – en oude – Vlamingen spelen een cruciale rol in de onderwijsloopbaan van hun kinderen. Sensibilisatie kan hierbij heel belangrijk zijn voor die jonge meisjes.

Minister, ik wil me aansluiten bij de vraag of u al initiatieven genomen hebt om vooral de ouders van die kwetsbare groep te sensibiliseren? Hebt u hier al ideeën over?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik heb maar heel diagonaal kennis genomen van het onderzoek, ik heb het niet grondig gelezen. Wat me erin opvalt, is dat het onder meer gaat over Turkse meisjes en over meisjes met een islamitische achtergrond.

Er worden verschillende redenen aangehaald, maar er is een reden die weinig of niet wordt onderzocht en waar ik me toch wat vragen over stel. In hoeverre speelt de cultuur en de islamitische traditie mee in de achterstand die de meisjes oplopen? De vrouw heeft een ondergeschikte rol in het gezin en de vader is niet zo geïnteresseerd in zijn dochters en de mate waarin ze een schoolcarrière en een carrière op studieniveau bereiken. Op die manier komen heel veel van die meisjes inderdaad in het bso terecht. Het belang dat men hecht aan de vrouw in de gezinssituatie, kunnen we hierbij geen bewijs noemen, dat is te sterk, maar het geeft een richting aan.

Ook wat de verlaging van de leerplicht betreft, ben ik er niet zo'n voorstander van om deze problematiek aan te pakken. Het is weinig zinvol, want de verlaging van de leerplicht zou dan algemeen zijn en het overgrote deel van onze kinderen komt niet met een leer- of taalachterstand aan de start in het onderwijs.

Als je maatregelen uitvaardigt, moet je dat heel beducht en met de nodige aandacht doen. Het lijkt me daarom nuttiger om, voor die groep natuurlijk, te doen wat wij altijd al bepleiten: voorzien in de nodige taalbadklassen. Op die manier zullen die mensen voldoende kennis hebben van het Nederlands om op een gelijke manier aan de start van de onderwijsloopbaan te komen.

Minister, ik meen dat het nuttig is om, als er dan een sensibilisatie van de ouders komt, we ook de islamitische traditie die erin voorziet dat meisjes niet zo belangrijk zijn, proberen te doorbreken. We moeten de ouders duidelijk maken dat in onze westerse samenleving man en vrouw gelijk zijn en dat het voor die meisjes nuttiger is om een mooie onderwijsloopbaan uit te bouwen en om een mooie onderwijs carrière te maken met alle gevolgen van dien: meer kansen op de arbeidsmarkt.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, uiteraard heb ik kennis genomen van de studie. De studie gebeurde binnen het steunpunt voor beleidsrelevant onderzoek 'Studie en Schoolloopbanen' en valt dus onder mijn bevoegdheid. Uiteraard hebben we rekening gehouden met de bevindingen ervan. Het is trouwens niet het enige onderzoek, er zijn nog vele andere onderzoeken waardoor we ons hebben laten inspireren. Wat mijn standpunt betreft over de verlaging van de leerplicht ter voorkoming van leerachterstand, verwijs ik naar de eerdere debatten die we in deze commissie over dit onderwerp hebben gevoerd.

Wat de problematiek betreft van de sensibilisering van ouders over de studiekeuze, heb ik al informele gesprekken gevoerd met federaties van etnisch-culturele minderheden. Mijn administratie heeft het gelijkekansenbeleid in Vlaanderen, en zeker het genderbeleid, voorgesteld aan die federaties. Daarbij stond het genderbewust maken voorop. Op die manier houden we rekening met op zijn minst één aanbeveling uit het onderzoek dat op bladzijde 98 wordt voorgesteld, met name "het stimuleren van het debat over de taakverdeling in het gezin binnen de Turkse en Marokkaanse gemeenschap".

Wat de studiekeuze betreft, steunen we heel wat initiatieven. Ik denk dan in het bijzonder aan de initiatieven die door Ella worden ondernomen. Ella is de nieuwe naam van het Steunpunt voor Allochtone Meisjes en Vrouwen (SAMV).

Verder hebben we de beheersovereenkomst met de ouderkoepelverenigingen aangepast. In hun basiswerking en in hun kernopdracht moet extra aandacht worden besteed aan de doelgroepen van ouders die we moeilijk kunnen bereiken. Tegen het einde van de legislatuur wil ik ook het nieuwe decreet leerlingenbegeleiding af hebben.

Er zijn heel wat scholen, CLB's en leerkrachten die daar al goed mee bezig zijn.

We ondersteunen ook het project 'de Onderwijskaravaan' van Ella. Daarbij worden ouders gesensibiliseerd over de school- en studiekeuze naar en binnen het secundair onderwijs. Men strijkt dan bijvoorbeeld neer op marktplaatsen. Het doel is dat er doordachte en toekomstgerichte onderwijskeuzes worden gemaakt.

Op 25 maart vindt een studiedag plaats over sociale ongelijkheid bij de overstap van basis- naar secundair onderwijs. Daarbij zal het OBPWO-onderzoek (Onderwijskundig Beleids- en Praktijkgericht Wetenschappelijk Onderzoek) naar 'Sociale ongelijkheid bij overgang van basis- naar secundair onderwijs: een onderzoek naar de oriënteringspraktijk' worden bekendgemaakt. Er zullen ook een aantal instrumenten worden voorgesteld die gericht zijn op een verbetering van het studieoriënteringsproces, los van de sociaal-economische posities, gender en etnisch-culturele afkomst.

Ik ben het ermee eens dat Kind en Gezin mee moet sensibiliseren. Ook minister Vandeuren heeft zich daar in het kader van de open coördinatiemethode van het gelijkekansenbeleid toe geëngageerd.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, die cijfers zijn bijzonder frappant. 52 procent van die Turkse meisjes heeft al te kampen met een leerachterstand. Daar kunt u niet licht over gaan. Ik hoop dan ook dat u die initiatieven verder blijft ondersteunen en dat u een vervolgonderzoek instelt om na te gaan of dat cijfer in positieve zin evolueert. Als dat niet het geval is, zult u dit nog intensiever moeten opvolgen. Zo niet, zal een hele groep talent verloren gaan. Het is belangrijk dat dit blijvend wordt opgevolgd en gemonitord.

Minister Pascal Smet: I absolutely do agree.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■